

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 8 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A járőrtalálkozásokról.

Irta: *Soltész Imre csendőrfőhadnagy.*

Ha figyelmesen vizsgáljuk az őrskörlet térképét, úgy azt vesszük észre, hogy a járőrök utvonala kinyulik ugyan az őrzáratok végső tereptárgyáig, de ettől az őrs-körlet határáig hátramaradó rész már portyázatlan marad. Éppen így van ez a szomszédos őrsökkel is, hol hasonló módon visszamarad az őrskörletből egy ilyen portyázatlan csík, mely a másik óra hasonló részével összevéve elég nagy területet képez.

E tereprészeket régen *sarkalatos tereptárgyulnak* nevezték, s hogy éppen portyázatlanul ne maradjanak, elrendelték a járőrtalálkozásokat, mely abban áll, hogy a szomszédos őrsök járőrei ezen határt képező tereprész valamely pontja felé indulnak az őrsállomásról s ott egy előre meghatározott órában találkoznak.

Nézzük már most, vajjon e találkozások megfelelnek-e a célnak s közbiztonság szempontjából van-e valami értelmük? A cél, mint fennebb említém az lenne, hogy ezen portyázatlan területeken is jelenjék meg olykor járőr.

A járőrtalálkozások tehát e célnak megfelelnek, ha nem volnának ritkák. Ugyanis az egész őrskörlet minden tereptárgya havonként legalább egyszer le lesz portyázva, a fent említett részek azonban csak egy fél-évben egyszer.

Bőt e felévi egyszeri leportyázás sem terjed ki az egész őrskörlet határára elnyúló tereprészre, hanem annak legfeljebb egyik-másik jelentékenyebb részére.

Azon tereprészen kívül, mely a találkozás pontját szolgál, a többi rész mégis leportyázatlanul marad.

Ha szem előtt tartjuk azt az elvet, hogy az őrskörletet olyképpen kell portyáztatni, hogy annak egy része se maradjon portyázatlanul, úgy belátjuk, hogy a járőrtalálkozással sem lehet a kívánt célt elérni.

Közbiztonsági szempontból nincs értelme az ily járőrtalálkozásoknak.

Mi értelme is lehet annak, hogy pl. az m-i és n-i óra járőrei a 205 -al jelzett „Kobila” hegy tetején február 25-én éjjel 12 órakor találkozzanak? Ily időben és helyen legfeljebb a szellemek járának, ők azonban nem.

A járőrtalálkozásnál elrendeltetik továbbá, hogy a

járőr a másik őrsbelire két óra hosszát tartozik várakozni, s ha az meg nem jelenik, a járőr bevonulhat.

Vegyük csak most figyelembe, hogy mit eredményez egy ily két órai várakozás pl. egy hegytetőn éjjel 12 órakor?

A járőr alapon átázik, esős időben, vagy havazáskor átázik, s egészségét így veszélyeztetve, ha betegség éri, kórházba megy, felülvizsgálat alá kerül a rendesen meg is válik a testülettől.

Az ember és anyag kimelését szem előtt tartva beláthatjuk tehát, hogy e terhes szolgálat nincsen arányban azzal a ezéllal, melyet e szolgálattal elérni óhajtottunk.

A járőrtalálkozásnak további célja, hogy ily alkalomkor a szomszédos őrsök járőrei tapasztalataikat kicseréljék egymás között. Ez szép dolog, csak hogy pl. a Kobilá-hegy teteje éjjel 12 órakor, télviz idején korántsem alkalmas arra, hogy ott a járőrök megbeszéléseket tartsanak.

25 év elég idő volt arra, hogy a szervezés idejében felállított szabványok hatásait, hasznát, vagy hátrányát megismerhessük.

Ma azon korban élünk, midőn az intéző körök az intézményt folytonosan és minden tekintetben tökéletesíteni akarják s így időszerűnek tartunám e régi, semmi haszonnal nem, de nagy fáradsággal járó szolgálatnak is takarodót fujni. Az amugy is kevés emberünk erejét sokkal hasznosabban is kihasználhatjuk, csak a találkozások elrendelésekor szem előtt tartott cél elérésére más utat kell választanunk.

Az őrskörlet határára portyázatlanul visszamaradó tereprészeket úgy vonhatjuk be a portyázásba, ha az azon átvonuló utakat leportyázás végett a járőröknek szintén előírjuk.

Ma már kívánatos volna általában az őrzárati beosztások szerkesztésénél nemcsak az egyes tereptárgyakat venni tekintetbe, de főképpen az utakat is, hiszen tudjuk azt, hogy a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetői nemcsak a lakott tereprészeken, de a köveshöz járt utakon is lecsapnak esakmányukra.

A preventív szolgálat érdekében eljáró járőröknek tehát nem csupán az egyes tereptárgyakat, lakott tereprészeket, de az utonállók miatt az utakat is szorgosan kell portyáztatniok.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár útvólól nem képes olcsó finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, s Ludovika Akadémia házi hangszerekészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hár, stb. míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 53.** Külön költséget díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagybuz és kisbuzban. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

Az őrjáratú beosztás mostani szerkezeténél ez nem volt lehetséges és pedig azért, mert az útvonal csak az egyes tereptárgyáig lett a számítás alapjául véve, de elestek azon párhuzamos útvonalak, illetve nem vétették fel kellő idő azon útvonalak leportyázására, melyek az elérni szándékolt tereptárgyhoz vezettek ugyan, de vagy nem voltak olyan jellegűek, mint a mely a járőr részére előíratott, vagy hosszabbak voltak az előírtnál.

A szolgálati utasítás megköveteli ugyan, hogy a járőr lérti útjában más utat válasszon, mint a melyen odamenet haladott, de az őrjáratú beosztás szerkesztésénél már ezen ut portyázására, ha még hosszabb volt is, csak annyi idő vétetett, mint odamenet. Már most a járőr időköz lévén kötve, nehogy elkéssen, kénytelen volt megint csak azon uton visszatérni, melyen oda menet haladott.

Czélkerü volna tehát az összes járt utakat a turista térképek módjára az őrtérképen színezve feltüntetni, hogy így könnyebben megkülönböztethetők legyenek és az egyes őrjáratokat azután, minden egyes alkalommal más és más ily útvonalon kellene portyáztatni.

Az útvonal hossza könnyen kiszámítható egy a földrajzi intézetben használatban levő műszerrel, mely egy tengely körül forgatható kerékből áll, és az a térképen, a lemérendő uton végiggördítve oldallapján számokban fejezi ki az útvonal hosszát.

Az ily módon szerkesztett őrjáratú beosztásnak azután annyi függélyes rovata volna a kilométerek összegénél, a hány járt és a térképen feltüntetett ut csak vezetne az egyes tereptárgyakhoz.

Ökkel-móddal azt is meg lehetne fejteni, hogy azután hogyan történjek a szolgálat előírása és a járőr eligazodása a terepen.

Ily módon könnyen volnának portyáztathatók az ugynevezett sarkalatos tereptárgyak is.

A járőrtalálkozásoknak egyetlen jelentőségteljes rendelkezése az volna, hogy az idegen őrsbeli járőrök egymást a közbiztonsági ügyekre nézve tájékoztassák és pedig oly irányban, melyben irásbeli tájékoztatás nem lehetséges. Ilyen volna az, hogy pl. az egyik őrs járőre megmutatná a másikénak azon egyéneket, melyek az őrs körletében a közbiztonságot veszélyeztetik, tehát a rovottmultukat, zsebmetszőket, rendőri felügyelet alá helyezetteket, szokásos buntettiereket stb.

E czéln legalkalmasabbnak kínálkoznak a vásárok és bucsuk.

A járőrtalálkozásokat tehát ezen helyekre kellene elrendelni még azon esetben is, ha a vásár vagy bucsu nem is népes.

Az ily helyekre elrendelt járőrtalálkozás hasznát legjobban világítja meg az alábbi példa.

Szakaszparancsnok koromban egy ily vásárra történt összpontosításakor a következő esetet tudtam meg: Az egyik altisztem. ki okosan úgy fogta fel helyzetét, hogy a vásárugyelet tartása nem vet szennyfoltot harmadik

csallagjára, figyelmessé tette az egyik idegen őrsbeli csendőrt az egyik rovott multu egyénre, linek bizonyára nem volt vásárolni valója és valószínűleg más tárczájából akart gazdagodni. A vásár végével feltűnt, hogy a mi alukunk idegen falubeliekkel oly irányban távozott, mely nem esett ottbóna felé. A figyelmeztetett járőr a vásárosok után saját őrsállomása felé indult.

Ejjel 11 óra tájban az egyik csárda előtt a vásárosoktól megtudta, hogy az egyik falubelitől a csárdában egy hozzájuk szegődött munkás kinézésű ember 140 koronát lopott el. A személyleírás után ítélve a tettes azonos volt azon egyénnel, kire az őrsvezető a járőrt figyelmeztette.

Történetesen a csárdától egy kerülő uton el lehetett jutni azon községbe, hol az illető rovott multu egyén lakott.

Járőrünk gondolt egyet, és az egyik vásáros beleegyezésével ennek szekerére pattant és a kerülő uton, a jelzett község felé igyekezett. Alig egy puskalövésnyire a községtől rá is akadtak egy ingujjra vetkőzött alakra, kit megállítva és a holdvilágnál szemügyre véve, úgy a vásárosok, mint a járőr a gyanúsítottnak ismertek fel és a megtartott személymotoszkor szépen meg is találták a csizmájában a 140 koronát, noha földink váltig hajtogatta, hogy a pénz jogos szerzeménye. Mi sem természetesebb, mint az, hogy állításának megczáfolása után a rovott multu egyén beismerte, hogy igenis ő volt a tettes. Kérdem már most, hogy hogyan jött volna a járőr a tettes nyomára, ha csupán a panaszos feljelentése alapján kereste volna a tettest és nem tudta volna, hogy az illető honnan való és kicsoda? Mert a munkás kinézés még nem olyan jellemző, hogy abból széles a világon valaki kilétére lehetne következtetni.

Mondhatni, hogy a vásár és bucsuügyeleten való felügyelés a személyismeret gyarapításának a legjobb iskolája.

Az igaz, hogy a népesebb vásárok és bucsuk színhelyére megkerenés folytán már eddig is megjelennek a szomszédos órák járőrei is, de ez a gyakorlat a nem népesekre is ki volna terjesztendő, mert hiszen a gonosztevők élve azon közmondással, hogyha nem csurran, hát csoppen, ellátogatnak ezekre is.

Az ily vásárok- és bucsukhoz kivezényelt járőrök alaposan figyelmeztetendők arra, hogy rendelkezésük nemcsak az, hogy a vásár színhelyén a rend fenntartásában egymást kiegészítsék, hanem az is, hogy ott személyismereteiket a gonosztevők világában, a szomszédos órák járőreinek bemondásai alapján gyarapítsák.

E czéln tehát a vásár bizonyos pontján az idegen őrsbeli járőröknek a helybelivel találkozniok és többször figyelő állást kell elfoglalniok és ez alkalommal mutatandók meg a különböző őrsbeli csendőrök által azon egyének, melyek megismerése közbiztonsági szempontból kívánatos. A vásárok és bucsuk színhelyére összpontosított járőrök még azzal is szolgálhatnak a köz-

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerék, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arlegyzék ingyen!

Czetinje város főtere a fejedelmi palotával.

Montenegro.

biztonságnak, hogy a vásár- és bucsuról hazamenőknek fedezetet nyújtsanak.

Kérdés tárgyát képezi még az is, hogy az ország-határon a járőrtalálkozások hol eszközöltessenek, miután az idegen állambeli kartársainkat vásársín- és bucsu-inkra el nem hívhatjuk.

Tiszán azon ezébből, hogy ezen járőrök is közöljék egymással megbeszélési valójukat, kár ezeket is a hegyek tetejére fárasztani, hanem ha már minden áron módot akarunk nekik nyújtani a találkozássra, úgy rendeljük őket oly határátkelési pontokra és oly időben, midőn pl. az egyik állambeliek a másik országba tömegesen át szoktak kelni. Teszem fel Pozsony megye és Alsó-Ausztria határan van a magyarfalvi és az angerni óra, e két különböző állambeli óra járőrei tehát találkozhatnak a Morva hídján oly időben, midőn pl. szombat este a magyarfalvi csukorgyár munkásai a hídon átkelnek Ausztriába, vagy pl. hétfőn reggel, mikor az egyik állambeli munkások beti munkákra átmennek a másikba.

Az ily helyen és időben való találkozás tehát pótolna a vásáron és bucsun való találkozásokat, mert itt is ugyanazon előnyöket szereznék meg az egyes járőrök, mint amott.

Az általános szolgálati határozványokban a járőrtalálkozások még oly pontokra is elrendeltetnek, melyek kiterjedtebb voltak és veszélyes jellegük miatt egy óra járőre által alaposan le nem portyázhatók.

Ilyen helynek képzelem pl. a Bakonyerdőt, az ecsedi lápot, a hortobágyi pusztát stb. Azonban ezen óriási területek is felvannak ma már osztva az egyes órsok között, sőt a hortobágyi pusztán magán egy külön óra is van s így mindegyik óra a reá* jutó részt lejárhatja s így a két különböző irányból induló járőr találkozásának csak akkor volna értelme és jelentősége, ha ott pl. egy rablóbandát kellene bekeríteni, vagy elfogni. Ily esetben azonban — mint a hogy nagyon jól tudjuk — nem félőre előre elkészített járőrtalálkozásnak van helye, hanem összpontosításnak.

A fényképezés a nyomozás szolgálatában.

Ira: *Farkas Vladimír*, m. kir. államrendőrségi fogalmazó.

Házazaremű Justitia!

Az igazságszolgáltatás istenasszonyáról így szoktak irdi vezércikkekben és egyebütt, a hol helyükön vannak a nagyhangu mondások.

Néha azonban ezek mögött is igazság van. A mai igazságszolgáltatás, melynek tán legjelentősebb része a nyomozás, valóban házazaremű. Nemcsak képletesen, hanem tényleg is. Minden vívmány, minden tudomány már szolgálatába szegődött a büntetőeljárás s bűnüldözés mesterségének. Technikus, orvos, művész, sőt iparosnak is alkalomszánt a maga szaktudásával akárhányszor kell, hogy szemét odaköcsönözze az igazságszolgáltatásnak, úgy hogy a szűz törvény szeme valóban száz szemmel néz.

Nincs egyezéssel az a szaktudomány és foglalkozás, melynek koréből ma az üldözés és büntetés tudománya ne keressen ki segédeszközöket, az emberi szellem erejével bevilágítva a sötétben bujkáló bűn titkaira s fura-fangjaira.

Kapcsoljuk ki most e segédeszközökből azt az egyet, melylyel nyomozásbeli ténykedéseink között mindenütt találkozhatunk: a fényképezést.

Hogy annak a bűnösök megőrkítésében, azoknak nyilvántartásával kapcsolatban, mily megdönthetetlen fontos szerep jut, arra talán felesleges is rámutatni. Nemkülönbön szükaégtelen részletezni, hogy a fénykép egyúttal a legmegbízhatóbb helyszíni felvétel, mely különösen ott, a hol a körülményekben érthető okoknál fogva — gyilkosságnál, gyújtogatásoknál, vasúti vagy más balesetknél — a helyszínt hamaros megváltozástól kell tartani, megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz.

A kép tudvalevőleg egy olyan beszélő rapport, melylyel a legszabatosabb leírás is bajosan tudja a versenyt felvenni.

Teljesen kézenfekvő dolgok ezek, s így inkább a fényképezetnek a nyomozás szempontjaiból vett eddig még nem eléggé ismert a nem is kiaknázott szolgálatait fogjuk hővében ismertetni.

Egy kissé meglepetésszerű kijelentéssel kezdjük. A ki nem foglalkozott a dologgal, talán el sem hiszi, hogy az emberi szem látóképeségét ugyancsak felülmulja a fotográfia azeme.

A mit az emberi szem nem lát meg, azt meglátja akárhány esetben a fotográfuszkészülék érzékeny lemeze, melyen pontosan lerajzolódik a nekünk láthatatlan is.

A fotográfuslemeznek ezt a képességét 1856-ban *Arago*, a híres csillagász fedezte fel. A tudós egy napon, mikor épp a holdnak teleszkópikus vizsgálatával foglalatoskodott, arra a gondolatra jött, hogy a holdat lefényképezi. Mikor másnap a fotografiát megnézte, azon egész tömegét olyan holdfelületi részeknek találta, melyeket a teleszkópikus vizsgálódásoknál szeme nem tudott meglátni, akárhogy erőltette is.

Huszaszor ismételte a kísérletet, mindig ugyanaz lett az eredmény. A dolgot megírta, mások is megpróbálkoztak a hold lefotografálásával és azok is egyértelműleg konstataáltak, hogy a fotográfuslemez tényleg az emberi szemnek láthatatlant le tudja rögzíteni. És még ma is a csillagászat vizsgálódásainál fotográfuslemezekkel dolgozik, kivált a szemnek láthatatlan csillagok tanulmányozásánál.

De eg éb tapasztalatok is felkeltették a figyelmet a fotográfáló lemezek e tulajdonságaira. Berlinben egy hölgy lefényképezte magát egyik előkelő fényképésznél. Nagy meglepetésére a fényképész, mikor a képlevonatot megcsinálta, a hölgy szőzén caupa apró foltot talált. Sejtelve sem volt arról, hogy azok honnan származnak. Két hónappal később eljött a hölgy fényképeiért és arca — himlőhelyes heggedésektől volt eléktelenítve.

A magyarázal ezzel megvolt a fényképfelvétel után a hölgy beteg lett. Benki sem látta előre, csak a fotográfáló lemez rögzítette le a meg-láthatatlan himlőfoltokat, melyek még jóformán a bőr alatt erjedtek.

Néhány évvel ezelőtt egy orosz vegyész feltalált különösen érzékeny fotográfáló lemezt. A lemezek éles felvétel képességét egy régi pergamentírással bizonyította, melyen a legerősebb mikroszkóppal is csak néhány elmosódott betűt lehetett észrevenni. A fotográfus lemezen ellenben egy tökéletesen olvasható, összefüggő írás volt kibetűzhető. A pétervári akadémia jegyezte fel ezt az esetet

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretväs-pastillát

mely 10 percz alatt a legmarkosabb migréint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Képzeti Beretväs Tamás gyógyszerész Kispesztén. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Hotel Marina, az új szálloda.

Az új montenegrói vasút, Antivari és a Sutormán-hágó között.

Montenegro.

Kérdés most, hogy a fotografálemeczek óme tulajdon-ságai mennyire értékesíthetők a bűnyomozás szolgálá-tában.

A felelet természetesen egyszerűen nélkülözhetetlen ma már a fényképezés előrebaldát technikája a mi hivata-sunkban.

Még az ismeretlen talást is kezünkbe szolgáltatbatja a fotografámuainának valósággal detektiv szeme, a mikor annak bátrabagyott, különben látbatatlan nyo-mait vezet szemünk ele, melyek ablakpárkányon, asz-talon, rubadarabon, febérmeműn valnak árulójává. A leg-fontosabbak ezek köztül az *ujjnyomatok*. A dactyloszkópia szövekezik a fotografálás tudományával, de előbb a ké-miától kér kölcsön egy kis segítséget.

Roné *Forgueil* módszere szerint több eljárás alkalmaz-bató. Azon alapulnak azok, hogy a bőrfelület egyrészt izzadságot másrészt zsirt választ ki. Az izzadságban foglalt klórkálik vékony pokolkóoldattal való kezelésnél klórezüstleszűrődést eredményeznek, mely a napfény mellett megfeketedik. Erről nagyított fényképet készít-nek, melyen jól látbató az ujjfelület fodornája.

Hogy bány esetben vezetett az a tettes felfedezése-re, kiténének megállapítására, arról már sok izben adtunk le tanulságos szemelvényeket. «A dactyloszkópia csodája» czimen sokszor referálnak a rendőri s törvényszéki ki-önikék a helyszínen talált ujjnyomatok alapján kinyo-mozott betörőkről vagy gyilkosságokról. A fotografáról kevés szó esik, pedig annak lényeges része van a dak-tyloszkópikus csodatételekben.

De más szempontból is összeolvasztható a nyomozás a fotografálással, mikor a tettesek által hátrahagyott nyomokból kell a nyomozásra kiindulást keresni.

Szolgáljon erre szemléltetésül egy eset. Bécsben egy csomó betörés történt, a melyeknél valamennyiében egy végén kisse csorba feszítő vasat használtak. A rendőr-ség összegyűjtötte a helyszíneken talált fadarabokat es megőrizte azokat. Egy kis idő múlva elfogtak egy be-törőt, kinél feszítő vasat találtak. Az a kérdés vetődött fel, hogy ő követte-e el az összes betöréseket? A be-törőnél talált feszítővasal követtetett el valamennyi? Szabad szemmel az nem volt megállapítható. Lefotografálták tehát a feszítővasat es a fadarabokban a fes-zítővástól eredő nyomokat, es a nagyításokból világosan kitésző volt, hogy a feszítővas csorba részei tökéletesen illenek a faaszilánkoknak megfelelő bemélyeléseibe.

De még tetten is lehet őnni fotografálással a bűnőnt. A dolog ugyan kisse túl eredeti, azonban Amerikában már vigan kísérleteznek vele; onnan hozzák a hirt, hogy ott egy fotografusha ojtott detektivlámgész olyan elmes szerkezetet talált fel, melylyel a betörő inflagranti le-fényképezhető. Akárcsak ha maga nyujtaná út becses fotografálját.

A bankok pénzárthelyiségeit óvják vele. A szerkezet áll egy a falba illesztett fényképező készülékből, azzal szemben villamoslámpa, alatta magnéziumtartó. Ha most a betörő a kassa zárjába illesztik a kulost, a zárban egy billentyű lecsik, működésbe hozza a villamos áru-mot, a fényképező készülék objektive előtt kinyílik az ajtó, ugyanabban a pillanatban a magnézium rácsik a kigyult lámpára... vakító fény a kassz a pillanatfel-vétel, de ugyanakkor megszólal élesen a csengő is. A be-törő megfutamodik, ha tud. A legrosszabb esetben is azonban ott marad a fényképe.

New-yorki rendőrök egyéhként már patrouille szolgál-tában is kezdik alkalmazni a fényképezést, a nincs na-gyobb ambiciójuk, mint zsebtolvajokat, betörőket munka-

közben lefényképezni. Stirn-fele detektivkamerát hasz-nálnak. Ovvel a test körül kötve, a rubázatból csak az objektiv kukucskál ki, mint egy gomb a gomblyukon keresztül. Még látszóveok is vannak, melyek fotografál-nak. A rondőr egyszerre lát es fotografál vele.

Térjünk most a *helyszínfotografákra*. Mégsem leaz főlöseges egy pár szóban rámutatni arra, hogy veszik azokat fel, illetve *hoggy kell* azokat szukuvattottan fel-venni.

Ma már *felülről lefelé* fotografálják meg a helyszínt. Nem sikkéretben, mert abban elmosódik minden.

A helyszínről, ha lehetséges, lehetőleg több felvétel készitendő, különösen oldalról.

Különösen a *vérnyomok utáni vizsgálódásnál* lehet a fotografálásnak helyszínen s maskor is nagy hasznát venni. A fotografáló lemez a vörös es barna szín iránt nem fogékony s így azokut az elmosódott, mondjuk le-mosott vérfoltokat is sötéten inutolja, melyek szabad szemmel nem is láthatók. Vegyünk csak egy vérfoltos zsebkendőt es mossuk ki jól, mig bőféhér nem lesz. Azután fotografáljuk le. A fotografia egész sereg több vagy kevesebb éles foltot fog felmutatni, melyek pontos-an megögyeznek a vérfoltok helyével.

Ezért ajánlatos véres bűntények helyszínen, vagy ott, a hol azok gyanuja felmerül, a fényképezést is segít-ségül hívni, mert a vérfoltok felismerése szabad szem-mel nem mindig könnyű. A vérfoltok néha egész szin-telenek is.

A fotografálásnak legnagyobb hasznát veszi továbbá a nyomozás az *okmányhamisítások* számtalan nemei-nel. Egy-egy gyanus okmány lefotografálásánál sok olyan fedezhető fel, a mit a szabad szem nem láthat meg. Külön fotografáló eljárások honosultak meg e téren, melyeknek mesterai Berlinben dr. *Jeserich* Pál, Bécsben *Eder*, Pétervárt *Bourinski*, kik kiváló dolgokat produ-káltak már.

Az okmányvizsgálatoknál a fotografálással a követke-zők állapíthatók meg:

1. *Színérzékeny* lemezekkel világosan kimutatható a használt ténák közötti szinkülömbaég, mely szabad szemmel nem látható. Mert a látszatra egész egyenlően festő ténák más es más színvegyületekből állhatnak. Színérzékeny lemezeknél azonban a kékes tinta halvány, szinte fehér, a barnás árnyalatu tinta mély sötét lesz.

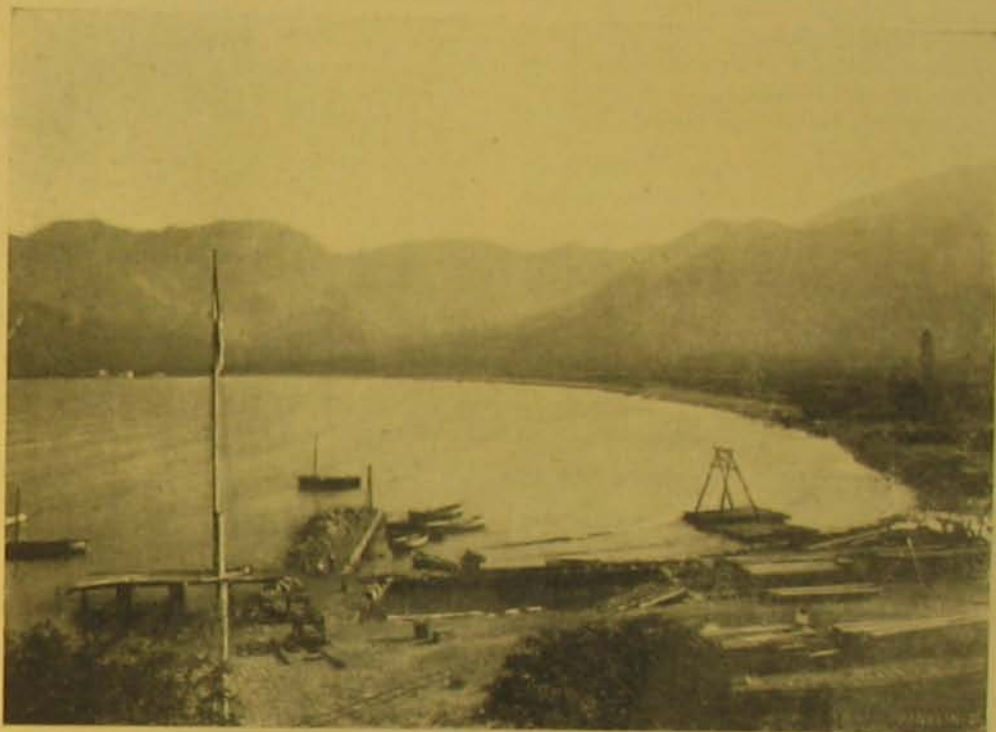
2. *Mérőleges* világitással felvett fotografálással meg-lehet ismerni, hogy történt-e radirozás vagy valamely vegyi szerrel való törítés. A radirozott helyek sötétek lesznek a fotografán. Olyan helyeken, hol vegyi szer-ekkel dolgoztak, a papiros sárgább vagy fehérebb, mint a környéken.

3. *Erdős oldal* világitással felvett fotografálásnál si-kerülbet leradirozott helyeket ismét előhívni. Mert az iránál a papirosban barázdák képződnek, melyek a ko-mény lemezen árnyékeszerien tűnnek elő.

Hogy ismerjük meg ezek után, hogy egy kézírás ba-miatva van? A megvizsgálendő iratot az előbbiek sze-rint lefotografáljuk es a fotografálemecen spinden radi-rozott hely vagy vegyiszerrel eltüntetett irás teljes vi-lágossággal előtűnedezik a későbbben irtak között.

Egy hamisított aláírás, bármily ügyes is legyen, a nagyított fotografán mindig ügyetlennek es bizonyta-lannak látszik.

Fotografálásal még a nem létező irást is megkap-batjuk. Mondjuk betörő, szélhúmosnál találunk noteszt kitépelt lapokkal. Azok a lapok nem lettek ok nélkül kitépve. Nincsenek meg es mégis megtudhatjuk, hogy mi volt rajtok írva. Erősen ferde beállításal fotografál-

Antivari, Montenegróban; az épülő kikötő.

A Boche di Cattaro, a Montenegróba vezető szarpentín úttal.

Montenegro.

juk a kitépelt lapok után következő lapokat és árnyék-szerűen elő fog tűnni az iraa. Czeruza vagy toll, de nyomta az író, s az a másik lapon is nagy nyomot, ha szabad szemmel nem is látható.

Végül még a *pénzhamisításnál* is használható a fenyképezés. Hamis bankók, hamis ércpénzek minden bibáját, a valódi pénztől való eltérést pontosan megadja a nagyított fotográfia.

Igy szegődik a fenyképezés mind elválaszthatatlanul a mi hivatásunk: a százszemű Justitia istenasszony szolgálatába.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A megbízható lakó.

Közli S. L. eszandör ez. orvosvezető.

Először a tulajdonképpeni nyomozás tárgyára vonatkozó adatok ismertetésére áttérnék, előre jelzem, hogy jelen cikkem tárgyát nem valami feltűnő fotosságú eset, hanem csak egy kisebb összegre rugó lopási ügy képezi. De miután hasonló esetek időnkint bármikor előfordulhatnak, s miután általánoságban ismert tény, hogy a büntetettek a cselekmény véghezvitele után lehetőleg minden esetben, a mennyiben arra képesek s idejük engedi, különféle csalfogásokkal, téves nyomok előidézésével, esetleg hamis tanúk vallomásaival a nyomozást félrevezeték s ezáltal az eredményt veszélyeztetni, megbizástani törekednek, s miután eme körülmény a jelen esetben is fennforgott, s így néminemű tanulság levonható lesz belőle: nem tartott cselszerűtlennek az esetet, leginkább a betörés vagy bemászás által elkövetett lopások előfordulása alkalmával, a helyszíni szemlét megcélzásánál alkalmazandó alapos megfigyelések végett, bajtársaimmal a következőkben ismeretnül.

1907. év július hó 3-án a reggeli órákban II. J. g-i lakos, a g-i orslaktanyában megjelenvé, panaszolta, hogy aznap virradóra záratlan szobájába az utca felőli két csukott ablak egyikének az utcáról történt felnyitása után s azon történt bemászás mellett ismeretlen tettes a szobába behatolt s a szobában levő záratlan ruhásládából a ruhák mellé tett könyvben elhelyezve volt 2 drb 20, és 1 drb 10 koronás bankjegyet, továbbá 1 drb 5 koronás váltópénzt, összesen 55 korona értékben a könyv hátrahagyásával ellopott. Mindezek után a káros meggyeszte, hogy az utca felőli ablakokat a lopás megtörténte előtti estén határozottan becsukta, s ő családjával együtt a kinyitott könyvbajtájában aludt, s mindannak dacára, hogy a szoba ajtaja is nyitva volt, s ő éjjelen át nem szokott mélyen aludni, a szobából a legkisebb zörgés zaját sem hallotta. Azt azonban a meghatározottabban állíthatja, hogy a tettes csakis az utca felőli ablakon át annak kívülről történt kinyitása után jutott a szobába, s ugyanott távozhatott, mert a lábbelijével a falat, az ablak külső része alatt lehorzsolta.

Az eset nyomozására ősparancsnokunk L. G. eszandör ez. orvosvezető járőrtársaival engem vezényelt ki. — Károssal a laktanyából egyidejűleg kiindulva, abhoz útközben a lopási esetre, s miután a dolog előttünk kissé gyanús-nak tűnt fel, pénzének hol szerzésére nézve is kérdéseket intéztünk, a ki még mielőtt a községhez ért volna, pénze megszerzését és abból történt kiadásait hielt érdemlő tanúkkal igazolta. A községhezánál két községi közeget vettünk megunk mellé, kikkel a helyszíni szemle megojtése végett a káros lakásán megjelentünk, s a helyszíni szemlét foganatosítottuk. Ez alkalommal, állítólag a tettes által kinyitott ablak aljának utcafelőli részén, a földtől srámfított mintegy fél méter magasságban, hol a ház faláról a mész is alá volt hullva, egy, lábbelítől eredő, a bemászás-szerűen előidézett nyomot találtunk. Ellenben fönt az ablakban, vagy bent a szobában a bemászásnak legcsekélyebb jelei sem mutatkoztak. Úgyisintén az ablak üveg és közép-

fáján a betörések vagy helyéből való elmozdításnak a legkisebb jelei sem voltak észlelhetők. A ruhásládában pedig, honnan a pénz ellopták, káros állítása szerint, az értékes ruháseműek, és a ruhaneműek tetején elhelyezett, s mintegy 200 korona értékű női ezüst nyakpénzeket érintetlenül hagyták. A tettes a könyvet a lopás elkövetése után ugyanazon helyre tette vissza, hol az előzőleg a pénzzel együtt állott. Mindezekből a következtetéseket levonva, először is az ablak külső részén talált s lábbeli által bemászás-szerűen a falon előidézett nyomot csakis félrevezetésnek, s az ablakon át történt hamászt teljesen kizártnak kellett tekintenünk. Annál is inkább, miután az ablaküveg vagy középfá kitorve vagy helyéből elmozdítva nem volt, a mi nélkül pedig az ablaknak kívülről történt kinyitása keresztülvihető semmi esetre sem lehetett volna. Továbbá mert az ablak oly kicsiny volt, hogy azon az ablakközépfá kitorése vagy helyéből való elmozdítása nélkül egy gyermek sem birt volna bejutni a szobába, de az ablak mellett a fal szélei is oly laza állapotban voltak, hogy a legkisebb érintésre is bizonyára aláhullottak volna. Ezzelfogva vizsgalódásainkat más irányba igyekeztük terelni, s a tettest egy más irányból a szobába bejutó s a helyszínel ismerős oly személyben vélhettük feltalálni, kinek a káros pénzéről, és annak elhelyezéséről tudomása lehetett s csakis annak elvételére szorítkozott. E feltételeknek helyességét igazolták leginkább a ruhásládában érintetlenül maradt értékes ruhaneműek és a ruhaneműek tetején elhelyezett, s az elvett pénzösszegeknél sokkal nagyobb értékű női ezüst nyakpénzek visszahagyása. Mert, ha a lopást egy a helyi viszonyokkal teljesen ismeretlen egyén követi el, az a tettenéréstől tartva, bizonyára nagy sietséggel a ruhaneműt és az értékes tárgyakat vitte volna el, a tettes tehát csak olyan egyén lehetett, aki ezeket a felismeréstől tartva, — nem vitte el, a pénzről pedig tudomása volt. Mindezek figyelembevételé után, a károsat kérdeztük ki arról nézve, hogy lakásán a lopási esetet megelőző, vagy a közel mult napokban nem tartózkodtak-e idegenek, kik esetleg kikémlelhetők, hogy neki pénze van es hogy azt hol tartja. Vagy nem jirtak-e lakásán ismerősök, rokonok vagy szomszédok, kiknek a pénzről és annak elhelyezéséről tudomásuk lehetett s a lakása helyi viszonyaival ismerősök voltak.

A káros azt állította, hogy a lakásán idegenek nem tartózkodtak, ismerősök, rokonok vagy szomszédok nem jártak, s hogy a lakása helyi viszonyaival csakis ő, neje és 15 éves leánya, valamint E. Á. nevű lakója, s ennek T. A. nevé ismerősök. De ezt a ügy személyt a lopás elkövetésével semmi esetre sem gyanúsíthatja, mert nejről és leányáról határozottan megvan győződve, hogy azok azt nem tették. Lakója és különösen annak neje pedig oly megbízható, hogy attól mindenét zár nélkül, s pénzét akár az asztalon tarthatja.

Azonban a károsnak eme tiltakozása dacára is, a tettest egyelőre csakis a négy személy között kellett keresnünk, s ellenük a nyomozást, a velünk volt két közeg korbejöttével, be is vezettük. A nyomozás során a káros neje, leánya és a lakó ellen acsmiféle terhelő bizonyítékot nem bírtunk beszerezni. A lakó nejről azonban megállapítottuk, hogy kiobb-szerű lopások elkövetésével már előbbi három lakóhelyén való lakótársai bemonadásával igazoltan, régebben is foglalkozott és a lopások elkövetésén előbbi lakóhelyeiken a tulajdonosok, és a szomszédok által több ízben tetten is éretett, de ezek az esetek csekélységét tekintve, arról jelentést nem tettek. Továbbá megállapítottuk, hogy a lakó neje a reggeli órákban, azon idő alatt, míg a káros a pénze eltűnéséről a laktanyában panaszt emelt, a községben három helyen járt s mindenütt a lopási esetről beszélt, és feltűnő izgatottan viselkedett. Mindezek megállapítása után, a két közégi közeggel a káros lakásán újból megjelentünk s a lakó nejét otthon találva kikérdeztük. Ez már azon hozzá intézett kérdéseinkre is, hogy a reggeli órákban a községben hol és kinél járt, az általunk megállapítottaktól eltérő választ adott, minélfogva a községhezához elővezettük. Itt a két közégi közeg jelenlétében történt kikérdezőse alkalmával tetté ugyan tagadta, de midőn előbb elkövetett lopásait előtte felemlítettük, beismerete, hogy a lopást ő követte el, akként,

hogy éjjel 12 óra tájban, midőn férje a szobában, a káros pedig családjával együtt a konyhasztóban elaludtak, ágyából felkelt, s a könyvhán keresztül a káros záratlan szobájába ment, s a záratlan ruhásládát felnyitva, a könyvet, miután tudta, hogy a pénz abban van elhelyezve, megkereste, s abból az említett összeget magához vette, a könyvet pedig előbbi helyére visszatette. S hogy magáról a gyamút elhárítsa, a két csukott ablak egyikét kinyitotta, minek megtörténte után a szobájába ment s a bankjegyeket az ablakdeszka alá, míg az 1 drb 5 koronást az ágy lába alá oltajta. Reggel pedig midőn hazuról távozott, hogy magáról a gyamút mennél erősebben más irányba terelje, s hogy a bemászás jelét szinlelje, az általa kinyitott ablak aljának utca felőli részén a falat, czipője orrával bemászás-szerűen lehorzsolta.

Mindezek után képzelné lehet, hogy midőn káros az esetet tudomásul vette, miként örvendhetett az ő megbízható lakónőjének, kit ezután házából férjével együtt eltávolított.

Mindezekből látható, hogy a káros előadásait és állításait sohas szabad addig készpénzül venni, míg az általa erősített körülmények felől magunk meg nem győződünk, mert a nyomozó csendőrnek mint szakértőnek a szerepe, mégis hamarabb és bizonyosabban felfedezi az eredményre vezető nyomokat, mint a károsé, akit ez irányban különféle mellékletek is befolyásolhatnak.

KÉPEINKHEZ

Montenegró.

A balkáni mozgalmakkal kapcsolatosan nap-nap után szó esik most Montenegróról, a balkáni kis fejedelemségről. Hogy olvasóink közül azok is némileg tájékozva legyenek az említett tartomány helyrajzi fekvéséről, lakosainak számáról és viszonyairól, a kik még nem ismernek: dr. Havass Rezső, a Magyar Földrajzi Tudóstársaság alelnöke s a balkáni viszonyok egyik legalaposabb ismerőjének felolvasása nyomán, a kis fejedelemséget általánosságban a következőkben ismertetjük:

Montenegró keletről a Szandzsák nevezetű törökterület, északról Bosznia, nyugatról a dalmáciai tengerpartok és délről Albánia által határolt balkánfejedelemség. Csupa hegyvidék az egész tartomány, úgy, hogy — különösen hadászati szempontból — valóságos erősség s egyetlen oldalról is alig lehet megközelíteni. Lakosainak száma 228.000. Közbiztonsági viszonyai elsőrendűek. Alig binne az idegen, aki az ottani viszonyokat nem ismeri, hogy az a nép, a melynek minden tagja, szegény és gazdag, hivatalnok, kereskedő vagy pásztor, sőt még maga a miniszter is, éjjel és nappal fegyvert, revolvert hord magánál, mennyire tiszteli a tulajdonjogot. Lopás, rablás stb., bacsak ott dolgozó idegen munkások ilyenre nem vetemednek, alig fordul elő. A montenegrói még az uton talált tárgyhoz se nyúl hozzá, nehogy lopással vádolhatóbbá váljon. Törvényeik ebben a tekintetben igen szigorúak. Egyik megrohható tulajdonsága e népnek, a még ősidőkből visszamaradt vérboszu. Ez abban áll, hogy ha egyik családnak valamelyik tagja egy másik családot vagy annak valamelyik tagját megsértette vagy megöltte, úgy ez utóbbi család minden tagjának kötelessége amannak minden tagját lelőni, leszurni, szóval legyilkolni. De nem tagad ekkor sem; sőt, hogy idegent ne vádolhassanak a gyilkossággal, a saját kabátját ráteríti az áldozatra, hogy ha megtalálják is, tudják ki a gyilkos; ő maga pedig menekül, hogy el ne foghassák. Az idegen ennél fogva teljes biztonságban érezheti magát náluk. De csak addig, míg valakivel össze nem szólalkozik s valakit meg nem sért. A montenegrói ugyanis heves-

verű nép s felhevülésében a sértetetőt, minden előzetes fenyegetés nélkül, egyszerűen lelövi.

A tartomány egyike a legrendezettebb államoknak. Utálózata gyönyörűen ki van építve, kényelmesen lehet utazni mindenfelé. Fővárosa Cetinje; óriási hegyektől övezett, mintegy 660 méternyi magas fensíkon fekvő, kicsiny, egyemeletes házaival s néhány utca sorával nem annyira szép, mint igen érdekes városka. Rend és tisztaság uralkodik benne mindenfelé. Csak 2000 lakosa van. Már hírlett, hogy az Antivárii öböl mellett fekvő S—10 épületből álló Fristán nevű házsoport kikötővé való fejlesztése mellett, az ezen belől fekvő s a most Ó Antivári nevű városig terjedő területet szemelték ki Montenegró jövő fővárosa helyül. Ez a hír azonban valótlannak bizonyult. Antivárit kikötővé fejlesztették ugyan, de Cetinjét meghagyták fővárosnak. Antivárral egészen más céljok van: a Duna-Adriai vasut tengeri végpontjává szeretnék megtenni s mivel erre igen alkalmasnak látszik, modern berendezésekkel iparkodnak alkalmas kikötővárosra fejleszteni. Ebből a célból az antivárii öböl déli partján mintegy 400 m. hosszú védőgát készül, mely mólóul is szolgál s a melyből 250 m. már megvan, a további 150 m. pedig rövid időn belül elkészül. Ezenfelül a keleti parton még egy 300 és egy 240 méter hosszú móló építését is tervezik. Minthogy pedig az egész készülődés vasutvonal nélkül mit sem érne, már egy 42 kilométer hosszú keskeny vágányvasutat is építettek, mely az antivári-i kikötőből indul ki s az ezt követő lapályon áthaladva, meredek serpentinekben kapaszkodik fel a hegyek közé s a 890 méter magas Sutorman-bágy alatt 1272 méter hosszú alaguton áthaladva, számos tekervénnyel ereszkedik le a hegy tulsó oldala alatti Skutari tó mellett fekvő Virpazar városkáig. Ez a vasut, különösen ha Podgoriczáig kiépül, nagyban megkönnyíti majd a kereskedelmet és idegenforgalmat is s bizonyára a turisták számos csapata fogja elárasztani Montenegró vadregényes begyvidékeit, amelyekből és a fejedelemség fővárosából pár részletet mutatunk be jelen számunkban olvasóinknak.

HIREK.

Zsebkönyvpályázatunk eredménye. Az 1909. évi zsebkönyvünk reazére beérkezett pályamunkák közül közlésre alkalmasaknak találtattak és a zsebkönyvbe fölvetettek: „Az oktatáshoz való előkészülés”. Irta: Virág László csendőrszázados és „Néhány szó a kivizsgálásokról s a jelentések szerkesztéséről”. Irta: Hegedűs Gyula csendőrfőhadnagy. Ezenkívül némi módosítás után a lapunkban való közlésre alkalmasnak találtattak: „A közbiztonság zavartalan fentartásának segédeszközei”, és „A csendőrlégénység nevelése” című dolgozatok. Ezeknek a szerzői az átdolgozásra külön fognak felkérteni.

Egy csendőr megtámadtatása. Blaskovits József csongrádi őrsbeli csendőrt sétaközben december 8-án este Csongrádon verekedő legények megtámadták és könnyen megszurtták. Blaskovits csendőr támadói ellen kardját használta s azok közül egy Palásti Mihály nevű egyént súlyosan, egy másikat könnyen megsebesített. A támadók a fegyverhasználat láttára támadásaikkal felbagyva, elfutottak.

Bucsuzás. Herbay Gyula, volt III. számú csendőrkörületbeli ez. őrmester az alábbi sorok közlésére kérte fel szerkesztőségünket: „Tekintetes Szerkesztőség! A midőn nyolcz évi szolgálat után, testi törődöttségem az általam

nagyrabecsült csendőrségi intézmény elbágyására kény-
szerit, nem mulaszthatom el, hogy efelelti fájó érze-
semnek őszintén kifejezést adva, volt előjáróimnak
írántam tanúsított mindenkor jóindulatukért és szives
támogatásukért ezuttal hála-köszönetemet nyilvánítom.
Nyolcz éven át mint őrsparancsnok, szárm-, pótzárny-,
segédnöki- és csendőrhírosági segédmunkás, a testü-
let tagjai között oly sok érdemes bajtársat és jóisme-
retet találtam, a kiktől úgy érzem, bucsuzás nélkül nem vál-
hatok meg, de a kiktől, éppen nagyszámuknál fogva,
egyenként el nem bucsuzhatom, a miértőlük a „Csendőr-
ségi Lapok” hasábjain bucsuzom el, kérvén őket, tartau-
nak meg engem, mindvégig jó emlékkükben, a miként
én is utolsó lehelletemig emlékemben fogom tartani
őket, valamint azt a nemes hivatásu testületet, a mely-
től fájó szívvel, rajtam kívül álló okok miatt, ezuttal
végleg meg kell válnom. A tekintetes szerkesztőség-
nek, a csendőrségi testület és annak minden tagja
íránti állandó ragaszkodásom forró érzetének kifejezése
mellett, soraim szives közléseért halaltel szívvel őszinte
köszönetet mondva, vagyok nagyrabecsülésem és kiváló
tiszteltem őszinte nyilvánításával Budaörsön, 1908.
december 13. Herbay Gyula volt m. kir. csendőr-
mester.

Ellenszegülés. Both István, Both József és két társuk, u
velük azonban szolgálattalag fellépett Péter Ignác és Kiss
István ez. őrsvezetőkkel állott torozzkói őrsbeli járőr-
nek december 7-én este 9 órakor Torozzkon tetteg
ellenesegültek. A járőr tagjai közül Péter ez. őrsvezető
Both István ellen kardot, majd pedig löfogyvort hasz-
nál, a kit az ellene alkalmazott két lövés egyike mellen
találva, életveszélyesen megsebesített. Kiss István ez.
őrsvezető pedig eközben az ő szuronyát megragadó Both
József mindkét kezén, a szurony visszarántása által
okozott súlyos sérülést. A járőr tagjai, valamint az idő-
közben szolgálaton kívül segítségükre aietett Simó János
ez. őrsvezető, horzsolások által, könnyű sérülést szen-
vedtek. Az ellenszegülő Both testvérek és két társuk
elfogattak.

Kérelem. Bátori József Zalamegye Koros (up. Kis-
komárom) községi lakos, a csendőrőrsvezető, kéri
Hegedűs György őrsvezetőt, ki annak idején az almadii
különírténnyről szerelt le, de később a csendőrséghez
ismét belépett, hogy vele jelenlegi címét tudassa.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéz-
iratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes
oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva,
nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva
olvasóinkat, hogy levelekkel helyeget ne küldjenek.
Szólhatatlan kapcsolatban kérdésekre csak az esetben
válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelen-
lőségű szolgálat ügyet érít, akkor is a felvetett és
a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés
előrehozatásával, hogy az adott válasz mindenki által
megérthető legyen a így a felesleges kérdések költö-
velnek el a je vétessék. Épp így módon adjuk meg az
általános műveltséget előmozdító válaszokat is.
F. L. Orvostud. Orvadársok letelezése eziről ezikke nem
közölhet.

L. J. csendőr. Lapunk „Érdekes nyomozások” rovata alatt
csak nyomozási eseteket közlünk. Beküldött ezikke pedig nyom-
ozási körülmények nem tartoznak a közölhető és tanulságos el-
járások közé.

Brucker Győző Nándor és Társa
órák, ékszerész. GYÖR 33. sz.

M. őrsv. Szegélyezett huzárzászima viselése a csendőrség-
ségnek megengedve nincs.

Dumán lütem. A határrendőrséghez leendő felvétel iránti
kérvény mindenkor szolgálattal uton lévő előterjesztendő, az a
katonai irálytsu szerint épp úgy láttendő el feizettel (M. kir.
... sz. csendőr körület alb.) mint egy jelentés. A kérvényben a
megoldítás: Nagyméltóságú magyar királyi Belügyminiszter
őri a közölem pedig a teljes név. Magánügyről lévén szó,
a kérvényt az őrsön iktatni nem kell. A közölem a cizozés
lent, a papír felső szélétől számolva körülbelül öt centre kez-
dendő, a közéjére jön a kérvényező neve, rangfokozata és álló-
máshelye, az alsó részére pedig a kérvény rövid tartalma és a
mellékletek száma akként írva, hogy az utolsó sor szintén kö-
rülbelül öt centre legyen a papír alás szélétől.

13. K. B. Levélre csak azt válaszolhatjuk, hogy ha alapoa
megfontolás után is azt hiszi, hogy őnnel jogtalanul jártak el
jogosítással élhet. A helyeget lapunk javára beutólezzük.

Sch. L. pr. csendőr. A katonai jubileumi kereszt alap-
szabályai 3. §-ának d) bekezdése értelmében, a kereszt megilleti
a többek között: a fegyveres őrs oly tényleges állományu
legényeget egyénenként, kik 1908. évi december hó 2-án tényleges
szolgálati kötelezettségüknek legalább is 2-ik évében vannak;
továbbá a csendőrség oly tényleges állományu legényeget egyé-
nenként, kik katonai szolgálataikat is betudva, 1908. évi december
hó 2-án a második évükben szolgálnak. Minthogy őnnel
elődusa szerint — a megkívántató szolgálattal ideje nincs meg,
őnnélfogva a keresztre igényt nem tarthat. Az emlékkereszt
jogosítatlan viselése minden körülmény között fenytést vonna
maga után. A helyeget lapunk javára fordítottak.

B. ez. őrsv. Kérdés Mit követ el az, a ki másnak tulajdo-
nát képező sertést az utcáról saját tulajára behajt és levág?
Válasz Lopást

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Számítalány.

— Ha négygyel több lovam lenne, mint a mennyi van, éppen
kétfalnyi lenne, mint neked van. Vajjon hány lova volt mind-
egyikünk, ha kettőjünknek összesen 35 db volt?

Betűtalány.

R R R II S
B B B II M K I O S . II S
B O !

Megfejtési határidő: 1909 január 4.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet
királyné annatórium saraajegy lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 49. sz.-ban közölt fejtörők helyes
megfejtése:

Képtalány: Mihály a igyuzágozo. Tréfa szám-
talány: Lassu víz partol moro. Betűtalány: Horso

Helyesen megfejtették Podnávár Mihály csendőr Magyaróvár,
Gyurács István őrsv. és Sárdi József csendőr Magyaróvár, Hor-
czok Imre csendőr Vénztó, Ködmön József csendőr Kécsa, Nagy
József őrm. Vénztó, Zábójnik József csendőr Brozobányu, Né-
csendőr Gyanta, Papp P. András őrsv. Czirált, Kovács János prb.
Bellán Ábel őrm. Abellfalva, Kari Jőrm., Székely őrm. Kolozsavár,
Görög András csendőr Keshfalva, Ottó őrm. Jászkesér.

A kiosorolt Erzsébet-királyné Sanatórium-saraajegyvel
Podnávár Mihály csendőrnek Magyaróvárra elküldöttük.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve
küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet.
Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. —
Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

HIVATALOS RÉSZ.

Közigazgatási döntvények.

Vörös zászló tiltott használata.

Vörös zászló tiltott használata által elkövetett kihágás bányaladékhöz megkívántatik, hogy a hatóság a zászlóval való megjelenést, felvonulást előzőleg kifejezetten ellátja.

(A magyar kir. belügyminiszter 1908. évi 1952. számú határozata.)

Marhák hajtása az országút mellett gyaloguton.

Marháknak az országút mellett gyaloguton történő hajtása az 1880. évi I. törvénycikl. be ütköző kihágást nem képez.

(A magyar kir. belügyminiszter 1908. évi 1658. számú határozata.)

Közfutakon ültetett élőfák tulajdonjoga.

A közutak, utcák és gyalogjárók mentén egyes birtokok által ültetett élőfák a község tulajdonát képezik s ha a fákat ültető birtokok azokat kivágják vagy megrongálják, mezőrendőri kihágást követnek el.

(A magyar kir. földművelésügyi miniszternek 1908. évi 15,439. sz. határozata.)

Koreszmáros által zálogtárgy ellenében szolgáltatott hitel.

Azon koreszmáros, a ki általneműeket zálogba adott tárgyak ellenében hiteltben szolgáltatta ki, a koreszmai hiteltől szóló 1883. XXV. cz. 26. §-a alapján nem büntethető.

(A magyar kir. belügyminiszter 1908. évi 1699. számú határozata.)

Örslovasítás.

A m. kir. II. számú csendőrkerület nagybecskereki szármányának területén fekvő zombolyai gyalogörs, 1908 november 30-án lovasított.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elismerés és jutalmazás.

A folyó évi nagy hadgyakorlatok tartama alatt a gyakorlat színterén szolgálatot teljesített csendőrszolgálat megjutalmazására Ő császári és apostoli királyi Felsége 1000, és Ferencz Ferdinánd trónörökös O Fensége 400 koronát legkiválósebben adományozni és a példás rendért legmagasabb elismerésüknek kifejezését adni méltóztattak.

Áthelyezettek:

1908. évi november hó 16-ával:

Kovács Ödön, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, nagyváradi 1-ös szakaszparancsnok és

Dalmay József, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, székesfehérvári 1-ös szakaszparancsnok kőbányán.

Nagy Benjamin I. járásörmester, a IV. sz. csendőrkerületből az I. sz. csendőrkerülethez.

Bereczk Ferencz járásörmester, az I. sz. csendőrkerületből a IV. sz. csendőrkerülethez.

Okirattalag megdicserítették:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Kléri János, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli örmester a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át kifejtett buzgó és eredményes működéséért.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr rendeletére, a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bajka Sándor örmester, az özeveg Markocsaán Sándorné harói lakoson elkövetett gyilkosság tetteseinek körületekintő, fáradságos és alapos tudással vezetett nyomozás után eszközölt kiderítéseért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Horváth József II. és

Varga István I. járásörmesterek a szolgálatnak különféle alkalmakkor odaadó vezetéseért és fáradhatatlan buzgalmukért.

Nyilvánosan megdicserítették:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Az idei nagy hadgyakorlatok alkalmával a legfelsőbb főhadiszálláshoz vezényelve volt Schwanez Pál cz. örmester, továbbá a főhadvezetőséghez vezényelve volt Grubics János örmester és Stahl József cz. őrsvezető, a tábori csendőrszolgálatban tanúsított ügybuzgalmuk és eredményes tevékenységükért.

Előléptettek:

1908. évi december 1-ével:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Botta Mihály és Kukla Ferencz, továbbá:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Budai István, Berényi Péter, Kovács Ferencz II., Antal Sándor és Pál József cz. őrsvezetők őrsvezetőkké, végül

az öt évi tönyleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Kovács József II., Herczeg Lajos és Miskolc Ágoston csendőrök csendőr címzetes őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel el-
láltattak:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Kölemen Bilitz címz. őrsvezető, 1908 november 23-án.

Grammofonok, fuvolák,
czimbalmok, cziterák,

Kényelmes
havi részletfizetésre.

Üzleti elvételre a legújabbak.

Vadászgyegek
szétes, golyós légyerekek, revolverek,
szél, tüdő, weipari hírvadás gyárta.

Elek és Társa
Budapest, Károly-körút 10.
Ingen képez árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és számkódó
hangszerek.
Valódi francia színházi láteszerek.
Görz-féle trieder Bino klík.

Kényelmes
havi részletfizetésre.

A m. kir. II. sz. esendőrkerület állományában:
Molnár Vince ez. őrmester, 1908. évi november
 hó 24-én.

A m. kir. III. sz. esendőrkerület állományában:
Polyák István ez. őrmester 1908 okt. 27-én és *Kotta*
Illés ezimzetes őrsvezető 1908. évi november 16-án;
 végül

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Rákóczi Simon ez. őrsvezető, 1908 nov. 22-én,
Bende Gábor ez. őrsvezető 1908 nov. 24-én, *Pándi*
József őrsvezető 1908 nov. 23-án, *Nagy Ferenc* ez.
 őrmester 1908 nov. 28-án, *Nagy Mihály* őrsvezető
 1908 nov. 19-én és *Lajos István* ez. őrsvezető 1908
 nov. 23-án.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Németh Pál ez. őrmester 3 db., *Antik János* járőr-
 őrmester és *Gernyi József* ez. őrsvezető 1—1 darab
 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban része-
 sítettek.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. sz. esendőrkerület állományában:
Suciu János esendőr családi nevét, a m. kir. belügy-
 miniszter urnak 1908 november 7-én kelt 109849/VI-a.
 számú engedélye alapján „*Szöcs*”-re változtatta.
Keserü János esendőr családi neve, anyakönyvi ki-
 egészítés alapján „*Geréb*”-re változtatott.

Házasságra lépett:

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:
Cselle Ferenc ez. őrmester, *Kulcsár Ágnes*szel, 1908
 nov. 7-én, Székelyhídon.

PÁLYÁZATOK.

Egy gépészi állás a budapesti m. kir. tud. egyetem II. sz.
 chemiai intézeténél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 800
 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kazánfűtési és gép-
 kezelési vizsga és gyakorlat. Dynamogépkezelési bizonyítvány.
 Próbaszolgalat. Kérvények a Rector Magnificus-hoz elnyomva, az
 egyetem rectori hivatalához 1908. évi január hó 7-ig.

Egy gépkezelési kupusi állás a budapesti kir. magyar tudomány
 egyetem fizikai intézeténél. Kezdi fizetés pótlékkal 1000 kor.
 Természethi lakás. Ruhajuttatmány 200 korona. Magyar nyelv
 szóban és írásban. Gyakorlati jártaság. Próbaszolgalat.

Ugyanott egy szolgáló állás. Kezdi fizetés pótlékkal 700
 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar
 nyelv szóban és írásban. Annak igazolása, hogy pályázó tudomá-
 nyos laboratorumban már dolgozott. Próbaszolgalat. A Rec-
 tor Magnificus-hoz elnyomva kérvények az egyetem rectori hiva-
 talához 1908. évi január 7-ig.

A magyar kir. államvasutak miskolci üzletvezetőjégénél:
 Egy hivataloszolgalat,
 három állomásmálházai,
 két váltókezelői,
 négy pályafőri állás.
 Fizetés 800 korona; a pályafőri állásnál 600 korona. Vala-
 nyomyi állásnál 150—300 korona lakhér és természetbeni egyen-
 ruházat.

Mindenzen állások a végleges kinovozás elnyomásáig 2 korona
 napihórral javadalmazva.

Feltételök: Magyar nyelv szóban és írásban. Hét havi próba-
 szolgalat. Ezekon kívül:

Az állomásmálházai állásnál: a vasúti személy- és közbizton-
 sági szabályzat ismerete.

A váltókezelői állásnál: a váltófőri szolgálatra vonatkozó uta-
 sítások ismerete.

A pályafőri állásnál: a pályán jókarban tartásának a a pályafőri
 utasításának ismerete.

Ugyanott:

Két pályafelügyelő,
 két állomásfelügyelői,
 két raktárnoki állás.

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—300 korona. Természethi
 egyenruházat. A végleges kinovozás elnyomásáig a pályafelügyelői
 állás 2 korona 40 fillér, a többi állások pedig 2 korona napi-
 hórral javadalmazva.

Feltételök: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskola-
 ni vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Hely végzettség
 hiányában vasúti aliszti kóponitő vizsga. Hét havi — az állomá-
 sfelügyelői álláshoz pedig tíz havi, a pályafelügyelői állás-
 hoz pedig 11 havi próbaszolgalat. Ezekon kívül:

A pályafelügyelői állásnál: megfelelő ipari képzettség (kő-
 műves,asztalos stb.) és pályafelügyelői vizsga.

Az állomásfelügyelői állásnál: táviróli, forgalmi és kereske-
 delmi vizsga és felhatalmazás az önálló forgalmi szolgálatra.

A raktárnoki állásnál: kereskedelmi vizsga.

Kérvények a m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőjégé-
 hoz 1908. évi január 3-ig.

Egy hivataloszolgalat állás a budapesti kir. törvényszékénél.
 Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona, esetleg ter-
 mészethi lakás. Ruhajuttatmány 100 korona, vagy természetbeni
 ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budape-
 sti kir. törvényszék elnököhöz (V. Alkotmány-u. 14.) 1908.
 évi jan. hó 3-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
 — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

A közelgő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából mint ajándéktárgyat
 ajánljuk a raktárunkon levő különféle képes és ifjúsági iratokat, diszkötésű
 műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. **Tűzben aranyozott jubileumi**
 keresztek és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.	Megjelenik	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.	minden vasárnap.	Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A lesállítás.

Irta: *Argus.*

A lesállítás, a csendőrségi szolgálatnak egyik nélkülözhetetlen eszköze.

Miként a vadász leere várja azt a vadat, a melyet hosszabb utána járás mellett sem közelíthet meg annyira, hogy lövésre kaphassa, éppen úgy a csendőr is csak lesállítások tartása mellett érhet tetten egyes raffinált közártalmu vagy gyanus egyént. Csak lesállítások tartása mellett győződhetik meg annak összeköttetéseiről s bizonyíthatja rá a büncselekmények elkövetését.

De a mint a vadásznak is, csak hosszabb megfigyelés és pihentetés által sikerül egyes vad járásait megtalálni s a lesállítás helyét és idejét ehhez képest meghatározni, éppen olyan hosszús megfigyelés és pihentetés kell ahhoz, hogy valamely közártalmu egyén által követett utirányt megállapíthassuk, összeköttetéseiről meggyőződhessünk. A lesállítás tehát már csak akkor ér valamit, ha mindezeket tudjuk s ehhez képest a lesállítás helyét és idejét a célnak megfelelően megállapíthatjuk. Mindezek nélkül teljesen céltalan munkát végzünk és haszontalanul pazaroltuk el időnket.

Hogy a lesállításra minden örskörletben szükség van, azt a csendőr előtt magyarázni és bizonyítani felesleges. S bár senki nem tartotta nyilván, hogy a csendőrség fennállása óta, az egész ország területén hiány és oly eredményeket értek el lesállítások tartása által, mégis bizonyossá vehetjük, hogy a lesállítás már sok és szép eredményt biztosított a csendőrségnek. És bizonyos az is, hogy a lesállítások helyének és idejének észszerű megválasztása, ha egyszer nem, de másszor megbozza a kívánt eredményt.

A csendőrségi szolgálat követelte eljárásához képest a lesállást előidéző okok két nemét különböztetjük meg.

Ezek egyike az, a mely a szolgálatot teljesítő csendőrt, a csendőrségi II. szolgálati utasítás 47. §-lik bekezdése értelmében arra kötelezi, hogy: ha valahol gyanusnak látszó dolgot vagy körülményt vesz észre, de annak mibenléte fölül még nincs tisztában, akkor óvatos útról, a kellő tájékozás megszerzése végett, egyidejűleg a tény helyszínéhez lehetőleg közel és észrevétel nélkül megfigyelő állást kell foglalnia. Szóval lesállást kell tartania.

A lesállítás első konkrét eseteire vonatkozó rendelkezés

nem új. Meg volt már ez a régi, sőt a legrégibb szolgálati utasításban is.

Az észlelt lesállításra azonban vajmi ritkán kerül a sor. Évek elmulhatnak, míg egy-egy őr járőrnek hasonló észleléstől kell megfigyelő állást tartania. Különbön is teljesen a szolgálatot teljesítő járőrre, illetve annak vezetőjére van bízva annak meghatározása, vajjon valamely észlelt dolog vagy körülmény eléggé gyanusnak vehető-e arra nézve, hogy annak további fejlődését megfigyelendő lesállítás tartassék.

A másik ok, a mely a rendezőes lesállást időközi rendeletek és az Ált. szolg. hat. VII. fejezet 14. pontja alapján és az ott felsorolt helyeken konkrét esetek előfordulása nélkül is kötelezővé teszi, sőt ugyancsak az említett határozványok VII. fej. 33. pontjának 6. alpontja értelmében egyenesen utasítja is az őrparancsnokot: hogy a járőrvetéseket, szolgálatba indulás alkalmával, a gyakori lesállítások alkalmazásának figyelmeztetni el ne mulaszták; ha pedig valamely hely, lakás közlekedési, illetve csempészeti stb. fölöttébb gyanusnak tartható és a lesállítások hosszabb időre — 1 órán túl is — való alkalmazását teszi szükségessé, ezt mindannyiszor, a szolgálati meghagyásban elírni is kötelesek az eligazítandó járőrnek; — az örskörlet közbiztonsági viszonyainak rendezettségére, a közártalmu és gyanus egyének és gyanus helyek szükség — és időszeri megfigyelésére való törekvésből önként következik.

Mintán pedig a csendőrségi őrsok szolgálati működésének ellenőrzéséből felsőbb helyen merített tapasztalatok azt igazolták, hogy egyes örsökön nem éppen multokult túltengés mutatkozott a lesállítások előírásánál és észszerűtlenség azok helyének megjelölésénél, tekintettel arra, hogy első különben fontos szolgálati ténykedés nagyban veszélyeztetni a csendőr letti cseppet és jogszabályi állapotát, az 1901. évi 6273. eln. sz. sz. honvédügyi miniszteri rendelet akként szabályozta a lesállítások alkalmazása körüli eljárást, hogy lesállítások egyáltalában csak indokolt esetekben és csak ott és akkor tartassanak, a hol és a mikor azokra tényleg szükség van.

Helytelennek tartja a rendelet, hogy minden rendelkezéssel megrendelt járőrnek lesállást írják elő, ha arra szükség nincs is. Annál is inkább, mert a lesállítás észlelt válságok kifejtésére, megfigyelése és valakinek váratlanul való meglepése lévén, természeteképpen, hogy les-

Villamos és gőzörre berendezett gyár tőlől nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerszállítója. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zimbalmó, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszert, hár, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 68. Árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 68. Minden költségvetés díjtalanul. Kísérlet a világ minden részére nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

állást csak akkor kell tartani, ha arra pozitív ok van. Leszállásokat ok és cél nélkül előírni, sablonszerű haszonélküliség eljárás, a mely csak a legénység testi épességét veszélyezteti.

Ezre rendelet kiadását a következő okok tették szükségessé.

Először is az a körülmény, hogy azt, miként egy-egy őrs-körletben általánosságban hol van szükség a mindenkori szolgálat alkalmával való leszállásra mindaddig, míg annak oka meg nem szűnik, úgy az őrsparancsnoknak, mint az őrs legénységének tudnia kell. Ha azonban a leszállást előidéző ok megszűnt, pl. az ott lakó közártalmu vagy gyanus egyén elhalt vagy elköltözött, vagy éppen hosszabb szabadságra írtetését tölti; vagy valamely gyanus ház vagy korcsma más tulajdonába ment át a előbbi jellege a tulajdonos változása folytán megszűnt, akkor ezen a helyen való további leszállás alkalmazása is feleslegessé válik, a miről szintén tudomással kell bírnia az őrs összes legénységének. Ennélfogva a járőrvezetőktől határozottan megkövetelhető, hogy a leszállások helyének és idejének megválasztásában teljesen kifogástalanul járjanak el; ha pedig arra az őrskörletben való rövid idejű működésük folytán még képtelenek volnának, az őrsparancsnok kötelessége őket ez irányban kellőleg felvilágosítani és kioktatni.

Azt a körülményt pedig, hogy eme általános leszállási helyeken kívül, még különösen hol tartson egy-egy járőr leszállást, a szolgálat közben tapasztalt körülményekből, az őrskörlet közbiztonsági viszonyainak állapotából következtetve a járőröknek magoknak kell felismerniök és ahhoz képest cselekedniök.

Köztudomásu, hogy akkor, mikor a csendőrség Magyarországon a közbiztonsági szolgálat ellátását átvette, a közbiztonsági állapot a lehető legrosszabb lábon állott. Virágoztak az utcai, pusztai csárdák, pástöröcserevények, pusztai csöszházak, melyeknek lakói leginkább gyanus vagy közártalmu egyének lévén, a hozzájuk hasonló vagy éppen velük szimboráskodó büntetetteknek hajlékot adtak, tördelés alkalmával menekülésiüket elősegítették, s vagy velük együttesen követték el a bűncselekményeket, vagy pedig buszára haszonra való kikiáltás fejében a bűnös után szerzett holmik elrejtésében segítettek, esetleg mint orgazdák vették át azokat a így lakásuk valószínűs bűnfészkek lett.

A körülmények ilyenén állása mellett csak természetes, a csendőri szolgálat követelményeinek megfelelő eljárás volt az, hogy a csendőrijárőröknek, eme büntanyák rövidebb-hosszabb ideig való megfigyelése céljából, általánosan leszállásokat írtak elő. És ha egy ilyen büntanya megfigyelése nem is járt a bűncselekmények vagy büntetettek felfedezése tekintetében mindig sikeres eredménnyel, amint bizonyosan elérték vele, hogy az azokon lakó büntetettek a folyamatos szemmel tartást észrevévén, vagy felhagytak a közbiztonságra hátrányos viselkedésükkel, vagy elköltöztek onnan más vidékre. Az

eredmény ennélfogva, ha nem is a szándékolt irányban, de mégis meghozta a kellő sikert. Egy büntetettel kevesebb lett.

Ha aztán ebbe a régi bűnfészkekbe, mint az az utóbbi években általánosan tapasztalható volt, egy-egy tisztesség, becsületos család költözött, a melynek figyelemmel tartása felesleges volt, önként következett volna, hogy az ottani leszállások teljesen beszüntessenek. Egyrészt, mert nem volt rá szükség, másrészt, mert elvonták a csendőri tevékenységet hasznosabb dolgoktól.

Ezzel szemben mégis előfordult, hogy egyes sablonhoz ragaszkodó és a szolgálat értékét nem mindenben szemelőlőt tartó őrsparancsnokságok, még évek múltán is egy és ugyanazon helyeket írták elő a leszállások megtartására, értelmetlen csökönnyősséggel ragaszkodván elődeiknek még annak idején szükségesszerű, de időközben már szükségtelenné vált eljárásához.

Nem egy őrsön előfordult ugyanis, hogy a régi hírneves pusztai csárdák, csöszházak, ebbeli minőségűek teljes megszűnése és tisztességes lakók vagy tulajdonosok által való elfoglalás után is, hosszú ideig leszállás tárgyát képezték. Senkinek se jutott eszébe, hogy ott a leszállást megszüntesse s az onnan a határ más részébe elköltözött s talán nem oly nyilvános helyen lakó gyanus vagy közártalmu megfigyelésére fordítsa azt az időt, a mit emitt haszontalanul eltöltött. Ezek aztán észrevévén, hogy megfigyelésük szünetel vagy teljesen elmaradt, folytatták a kevés időre félbeszakított háros működésüket ott, a hol elhagyták.

Csakis ezzel lehet megmagyarázni nagyrészt, hogy egyes őrskörletek közbiztonsági viszonyaiban, az irásban mindig kimutatott leszállások daczára sem lehetett javulást észlelni.

A másik körülmény, a mi az idézett rendelet kiadását szükségessé tette, az, hogy a leszállás, miután hosszabb ideig egy helyben való nyugodt és csendes tartózkodást kíván, következményeiben egyike a csendőrségi szolgálat leganyosabb nemének. Ezt mindenki elképzelheti, a csendőr pedig nagyon jól tudja és érzi. Mert, hogy a tavaszi és őszi hűvös, száraz hőkben a sáros talajon, illetve a téli hidegben, zivataros időben a havon, hosszasan egy helyen való álldogálás nagyban elősegíti az úthulást s ez által a csúszós, köszvényes betegségek keletkezését, s hogy ebből kifolyólag hány és hány bajtársunk lesz rövidebb-hosszabb ideig, vagy teljesen is szolgálatképtelenné, azt példákkal vagy szám adatokkal bizonyítani teljesen felesleges. Élénken igazolja ezt a kórházban gyógykezelték és a felbívizsgálások folytán elhosszítottak nagy száma.

Az is közismert tény pedig, hogy éppen a tavaszi, őszi és téli időszakban fordul elő a legtöbb lopás, rablás és csempészkedés. Eppen ezért alapos megfigyelés tárgyává kell tenni minden őrsparancsnoknak és járőrvezetőnek, hogy a közbiztonsági állapotok mely időben és hol teszik indokolttá a leszállást és hogy mely helye-

A legjobb órák,

legszoliditású órák, egyezőtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művészképzésben.

••• Javítások 5 évi jótállás mellett. •••

Aranyéremmel díjazott!

ken van szükség hosszabb ideig tartandó lesállításokra. Ezt csak úgy a régiektől nyert adatokra támaszkodva és indokolatlanul ahhoz ragaszkodva, úgysszólván sablon szerint, elintézni nem lehet. Az őrsparancsnokoknak és a legénységnek mindenkor egyformán kell ismerni, hogy az ősterület mely részében fenyegeti veszély a közbiztonság nyugalmas állapotát. Ismernie kell a közártalmuak közlekedési vonalait és a csempészutakat.

Ezek ugyanis jól megválogatják az utat, a merre eltávoloznak és hazajönnek. Leginkább a kevésbé járt dűlőutakat és gyalogösvényeket választják, a hol nincsenek úgy meglepetésnek kitéve. Ugyanígyen utakat használnak a községekbe való bemenetelre is. A forgalmasabb utvonalakat úgy a határban, mint a községekben elkerülik, haessak lehet.

Mint hogy pedig egy-egy járőrnek a számos közártalmu és gyanus egyén lakásait külön-külön megfigyelni, erejét és idejét túlhaladó feladat volna, leghelyesebb és legezélravezetőbb a mellékutakat, gyalogösvényeket lesállítás észlájából felkeresni. Ugyazintén a folyókön és patakokon sem szabad a rendes átjárókhoz ragaszkodni, mert az ilyen helyeket a közártalmuak és a gyanus egyének nemcsak a csendőrség általi meglepetés, hanem a rendszeren közlekedő kocsi- és személyforgalom elleni óvatossághól is kerülik. A büntettes nem igen szeret találkozni senkivel, mert ez által inkognitója veszélyeztetve van.

A régi gyanus csárdák, pusztai csőszházak már eltűntek vagy csak nagyon kevés van belőlük eredeti használatban. A pásztoreserények felügyelete csak nyári időszakra esik. A pusztákon, tanyákon lakó gyanus és közártalmu egyének a saját lakásuk vagy a velük összeköttetésben álló egyének, esetleg orgazdák lakásai közelében feltűnés nélkül és észrevétlenül megfigyelhetők; ellenben a községbeliek megfigyelése a községhől, illetve a községbe vezető kisebb és kevésbé forgalmas utazák torkolatánál eszközölhető legezélszerűbben.

Folyókön mentén levő őrzáratokban ki kell puhatólni a rendszer átjárókön (hidakon, réveken) kívül az olyan helyeket, pl. az utvonalaktól félreeső, alacsony illetve menedékes partrészeket, a hol a csőszakon való átkelés lehetősége megvan. Ha nappal alapos vizsgálat alá veszzük a terepet az ilyen helyeken, a talált nyomokból a más egyéb jelekből határozottan megállapíthatjuk, hogy járnak-e ott vagy nem. Kisebb folyókönál és patakoknál a gázlóknak alkalmas helyek kípuhatólása ajánlaton.

Az ilyen megfigyelések és tapasztalatok eredményét aztán az őrs legénysége az őrsparancsnokkal, az őrsparancsnok pedig a legénységgel közölje azért, hogy ezekre a hosszabbtartamu lesállítások előírásánál vagy a rövidebbeknek azóbeli meghagyásánál tekintettel lehessen, a járőrvezetők pedig a saját elhatározásukból tartandó lesállítások helyét észlészűren megválaszthatassák. Mert a milyen hasznos és eredményes lehet egy, a

észlészűrség és alaposág tekintetében jól megválasztott helyen tartott lesállítás a szolgálatra, épp oly hátrányos és csak a drága időt haszontalanul elfecsérlő eljárásra mutat, minden alaposabb indok nélkül, csak úgy találomra megállni és lesállást tartani azért, hogy a járőr a követelményszerű, de a helyre nézve meg nem határozott megbízásnak eleget tegyen.

A csendőrségi szolgálat különben is minden tekintetben a leghiválóbb alaposágot, körültekintést és helyes tájékozódást követeli meg. Tartunk szem előtt tehát az ebbeli követelményeket a lesállítások helyének és idejének észlészű megválasztásában is. Mert a mily hátrányos és súlyos következményekkel jár a szolgáltnak ez a neme a csendőrlégénység egészségi állapotára nézve, s ebből kifolyólag a mennyire elidegenedik a csendőr a észlészűrtlenül előírt helyeken való s leg-többnyire eredménytelenül végzódó s e miatt az ambíció fokozására legkevésbé sem alkalmas lesállításoktól: éppen olyan jó kedvvel és buzgalommal teljesíti azt, ha látja, hogy alapos körültekintés és megindokolt észlészűrség vezet a előljarót, a lesállítás helyének és időtartamának meghatározásában.

Végül még szükségesnek találom, hogy a lesálláson való magatartásról egy pár szóval megemlékezzem.

Már maga a lesállítás által elérni szándékolt észl megköveteli, hogy ott tartózkodásunk nyugodt, csendes, szóval a lehető legzajtalanabb legyen. E mellett még a kitartó türelem és az érseki szerveknek nem túlságos megerőltetése is egyik főkövetelmény.

A túlságos türelmetlenség, a látó és halló szerveknek erős megfeszítése ugyazis rossz következményekkel jár. Az ember erejét kimeríti, képzelőtlét feleségassa, folyton alakokat lát és lépteket hall közeledni az egyébként csendes ószakában. Érsekei használhatóságát ekként kimerítvén, éppen a legszükségesebb pillanatban nem vessz észre a törtenteket és meglepődik. S mire meglepetéséből magához tér, könnyen megtörténhetik, hogy a kapóra jött büntettes megugrik, az éj sötétjének leple alatt elmenekül a a remélt és jól megszolgált eredmény oda van.

A lesálláson ennélfogva, ha az eredményt biztosítani akarjuk, türelmesen, nyugodtan, minden felesleges félszkelődés nélkül kell viselkednünk, hogy sem a közeledő figyelmét fel ne keltsük, sem pedig a meglepetés veszélyének ki ne tegyük magunkat.

A megelőző szolgálat eredménye.

Irtá: Mihály Miklós törzsrőmester.

Több ízben volt már szó a Csendőrségi Lapok hasábjain a megelőző (præventív) szolgálatról s az ekköben tapasztaltaknak más, különösen nyomozó szolgálatnál való előnyös felhasználásáról és értékesítéséről.

Luiknokok előtt, a kik nem tudnak a dolog melyőre hatolni, haszontalan, észlészűrtlenül időpazarlásnak és csak

Ha fáj a feje

ne tétovázssék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkosabb migrátlát és fájfájást simlilasztja. — Árú K 1,20. — Kapható minden gyógytárban. Készült Beretvám Tómos gyógysszerés Káptalán. Orvosok által ajánlva. Három dobozról úgy, postát szállítás.

a legénység értéknélküli farasztásának tűnik fel, az őrzőjáratokban való rendező portyázás.

Hiszen nem is más az, mint baszontalan, értéknélküli időpazarlás. Ha a céljat meg nem értjük, ha nem fogjuk fel annak valódi értékét; ha nem célznak megfelelően, hanem amolyan sablonos módon teljesítjük, hogy az előirt tárgyaknál a járőr az előirt időben csak megjelenjen s egy-két unott, mogorva szóval megkérdezi, hogy mi az újság s aztán, csak éppen bevárva a kérdésnek megfelelő rövid, nemleges választ — tovább ballag.

Természetes, hogy ilyen körülmények között semmi eredménye sincs a megelőző szolgálatnak, vagy csak annyi van, hogy az előirt tárgy tulajdonosát vagy lakóját, akit a szolgálati előírásból — talán — névleg már ismer is, a többzóri találkozás után személyében is megismeri. Ez pedig édes kevés arra, hogy szükség esetén más irányban is hasznát vehesse.

Ha figyelembe vesszük, hogy különösen az alföldi örökörletekben, ahol egy-egy őrzőjáratban is 100-nál több kisebb-nagyobb tanya és major van és azoknak tulajdonosai és lakói között, mennyi jóakarato, tisztességes és a csendőrséggel rokonszenvező polgárt találunk és hogy ezeken kívül néhány gyanús vagy közártalmu egyén is mindig akad, akiket még nem ismer az őra legénysége: valósággal értéktelennek kell tekinteni a fentebb említett sablonos módon teljesített szolgálatot.

Értéktelennek, mert hiszen a megelőző szolgálatnak éppen az a célja, hogy személyi ismereteket szerezzünk s a megszerzett ebbeli ismeretek czélszerű felhasználásával, a készülő, tervezett bűncselekményeket már csirájában elfojthassuk, végrehajtani ne engedjük; a már végrehajtottakat pedig könnyebben kideríthessük.

Azt hiszem, ez elég fontos ok arra, hogy a csendőrség az ezekben forgó szolgálatot — annak előnyét és értékét felismerve — a követelményeknek megfelelően teljesítse s az ekként szerzett tapasztalatait és ismereteit a szolgálatra hasznosan értékesítse.

Köteteket lehetne írni azokról az eredményekről, a melyeket a csendőrség az ekként szerzett ismereteinek felhasználásával már elért.

Hiszen igaz, hogy eredményt lehet elérni véletlenül, besugás folytán vagy a kézben levő nyomozásból merített vagy kapott gyanúkok helyes és ötletszerű összefüggésbe hozatalával is. De az is igaz, hogy ugy a véletlenhez, mint a besugáshoz némi előző ismeretek mégis szükségesek. Mert, ha személyismeretünk nincs, besugónk sincs; ellenben, ha besugónk van, azt már előző személyismeretünk alapján szerezhettük csak. Az eféle egyének nem teremnek gombamódra, és ha találunk is imitt amott egyet, abban is feltétlen bizalmat kell előbb gerjeszteni magunk iránt s csak azután vehetjük hasznát.

Éppen így vagyunk a véletlennel is. Ha nem ismerjük X-et vagy Z-t, vagy a vele való találkozásakor nem figyeljük meg annak viselkedését és magatartását, elmehe mellettünk és esetleg elhajthatja a talán másunnan lopott vagy hamis úton szerzett jószágot anélkül, hogy figyelmünket felkeltené. De ha ismerjük, vagy megfigyeljük őt, esetleg tudjuk, hogy a bajt vagy szállított jószággal, még csak kevés idővel előbb is, nem rendelkezett; s hogy vagyoni állapotánál fogva olyanval vagy annyival most sem rendelkezhetik; vagy ha olyan jószágot bajt vagy szállít, amelyet talán éppen keresünk és a találkozás meglepetésszerűen hat rá: már gyanúsá válik előttünk s megállítjuk, kikérdezzük s az ozalatt észlelt viselkedéséből és a tapasztalatakból következtetve

s e következtetések alapján a dolgot tovább firtatva, könnyen eredményt érhetünk el — véletlenül.

Abhoz azonban, hogy egy tervezett bűncselekményt már csirájában elfojthassunk; vagy ha akkor nem is, de még a végrehajtás előtt megakadályozhassunk, már sokkal több és alaposabb megfigyelés, személyismeret és utánajárá s szükséges. És ezeket legjobban és legkevesebb feltűnés nélkül, csak a megelőző szolgálatban, az őrzőjáratok rendező leportyázásai alkalmával szerezhettük meg.

Vannak ugyanis bűncselekmények, melyeknek végrehajtásához hosszabb előkészület, tervezés és több résztvevő toborzása szükséges.

Ilyen, a többek között, a pénzhamisítás is.

A ki pénzhamisításhoz akar fogni, annak először is társakra és pénzre van szüksége. Társakra, akik az eszközök beszerzésére a pénzt adják, a készítésben, forgalomba hozásban és az esetleg becsapható egyének felkeresésében és lépre csalásában segítkezzenek. Addig tehát, míg ezeket megszerzi, hosszabb időre van szüksége.

Ha már most a csendőr gyanút fog, nem ronthat mindjárt ajtóstul a házba, nem foghatja el, sőt fel sem jelentheti a résztvevőket, mert míg alapos, kézenfekvő bizonyítékai nincsenek, minden lépése kudarczczal végződik.

Ezeket hosszabb ideig kell figyelemmel tartani. Utazásuk célját, összeköttetéseiket, levelezéseiket, vásárlásait, rendeléseiket figyelemmel kell kísérni. Ki kell pubatolni, hogy kik, miféle emberek, honnan és mily czélből látogatják őket. Az ekként ezerzett észleletek alapján aztán összeköttetésbe kell lépni a látogatók lakhelyére illetékes rendőri hatóságokkal, őrsparancsnokokkal, hogy az ellenök indítandó nyomozat annak idején a személyek és illetőségük ismerete hiányában fenn ne akadjon s emiatt az eredmény veszélyeztetve ne legyen.

Csak így és a kellő pillanatban való fellépés mellett érhetünk el ebben és sok más esetben is eredményt.

Szép eredményt ért el ilyen módon Zeke Lajos őrmester, most hevesi járásparancsnok jelölt, volt lajosmizsei őrsparancsnok.

Az 1904. évben két izben is jöttek hozzá panasszal, előbb egy hamis 20 koronást, majd egy hamis 50 koronást hozva és jelentették, hogy már régebben és több izben kapott pénzeik között, egyiknél a postán, másiknál egy nagyobb kereskedésben ismerték fel a hamis pénzeket. Ugy általánosságban, emlékezetből meg is nevezték, hogy kiktől, mikor, mennyi és milynemű pénzt kaptak, de hogy a hamis pénzt kitől kapbatták, arról semmit se tudtak mondani.

Zeke őrmester a jelzett egyének után a nyomozást bevezette, de eljárásának semmi eredménye nem lett. Eközben azonban más irányban is pubatolt. Így jött rá, hogy D. G. lajosmizsei lakoshoz gyakran járnak más községbeli idegen emberek.

Miután D. G. semmiféle kereskedéssel nem foglalkozott, sőt másként se ismerte senki szorgalmas, munkás embernek, Zeke őrmester előtt gyanúsak tűnt fel a dolog. Beszélt is e tárgyban a két panasszóssal, de azok batározottan állították, hogy D. G.-től soha pénzt nem kaptak.

Zeke őrmester ennél fogva D. G.-vel szemben fel sem lépett; ellenben ettől az időtől fogva minden lépését, összeköttetését és levelezését — már amennyire ezt a levél felbontása nélkül lehetett — állandóan figyelemmel kísérté. És hogy a megfigyelés eredményesebb le-

Albert János járásőrmester.

Bíró Mihály járásőrmester.

Booskor János járásőrmester.

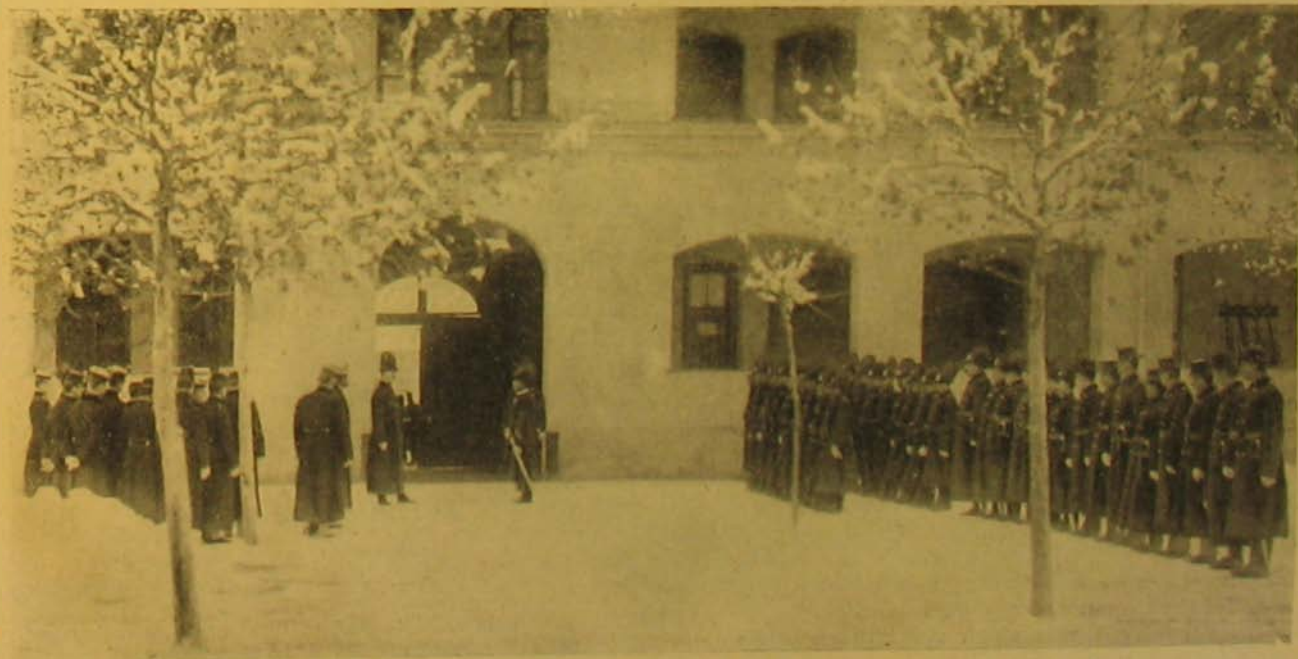
gyen, D. G. megfigyelésével megbizta egyik bizalmas besugóját is.

Eme megfigyelések alapján megtudta Zeke őrmester, hogy D. G. gyakran kap leveleket Kecskemétről, Czegléről, Budapestről s viszont ő is gyakran küld leveleket ezekre a helyekre; s hogy látogatói leginkább kecskeméti gyanus egyének. Majd, a besugó útján megtudta azt is, hogy D. G. egyik tanyai lakosnak a községbeli lakóházát bérebevette.

Miután saját lakása volt, oly nagy gazdasággal pedig nem rendelkezett, hogy másik lakásra, annak mellék-helyiségeire vagy udvarára lett volna szüksége s tényleg se bele nem költözött, sem pedig semmiféle jószágát vagy rakományát ott el nem helyezte; de azt sem lehetett következtetni, hogy talán magasabb bérért másnak akarná kiadni, mert nem hirdette: alapos volt a gyanu, hogy valamely titkos célra fogja felhasználni azt.

Zeke őrmester ennél fogva folytatta a pibatolozást és bizalmas uton érintkezésbe lépett a kecskeméti rendőrséggel is. S miután a nyomozást vezető rendőrkapitány a legjobb akarattal fogadta a közlést és a megjelölt egyének azoros megfigyelését is kilátásba helyezte, bosszabb ideig összeköttetésben állottak egymással és értesítették egymást megfigyeléseik eredményéről. Segítségökre voltak ebben a postahivatalok vezetői és a vasuti állomások főnökei is.

Ugy 6—8 heti megfigyelés után arról értesült Zeke őrmester a postán, hogy D. G. egyik budapesti gyár címére ajánlott levelet adott fel. Alig egy hétre rá a kecskeméti rendőrségtől is értesítést kapott, hogy D. G. nevére, de K. J. kecskeméti lakos házához címezve — állítólag gépalkatrészekkel terhelt nagy rakasa érkezett attól a budapesti cégétől, melyhez az említett levél ment.

Kitüntetett csendőraltisztek. — Hegedüs János járásőrmester feldiszipése.

Már annál fogva is, hogy Lajosmizse vasútállomás és Budapesthez közelebb is van, mint Kecskemét, D. G. mégis az utóbbi helyre rendelte a küldeményt, gyanusá vált a dolgot. De a gyanút még jobban megerősítette azon körülmény, hogy a K. J.-vel való levelezését már előbből tudták; és hogy sem ennek, sem D. G.-nek semmiféle gépje nem volt, gépalkatrészekre tehát szükségük sem lehetett.

Eme alapos gyanúkok folytán, feltűnés nélkül megtekintették a mintegy 2 mm. súlyú rakaszt, de fel nem bontották. Ellenben a kecskeméti rendőrségnek, az állomásfőnökség jóakarátul megígérte, hogy értesíteni fogja, ha a rakaszért jönnek.

Nyolcz napig kellett várniok. Ekkor, egy délután megjelent az állomáson K. J. és D. G. kocsival, hogy a rakaszt elvigyék. A kiadásnál és kiváltásnál való szokásos formasságokat addig nyújtotta az állomásfőnökség, míg az erről értesített rendőrség kiküldöttje is megérkezett. Ez figyelemmel kísérte őket, sőt a rakasz feltevésénél segélykező egyik vasuti alkalmazott utján azt is megtudta, hogy a rakaszt még aznap Lajosmizsére szállítják. Erről a rendőrség, Zeke őrmestert, táviratilag azonnal értesítette.

Ködös, borongós őszi nap volt. Zeke őrmester, este felé egyik csendőrijével a kecskeméti országot melletti tanyára lovagolt s ott lovaikat elhelyezték. Magok pedig, mikor sötét lett, egy-egy bundát vettek fel, hogy meg ne fázzanak és kiültek az országot szélén levő fasorba lesre, várták a D. G. kocsiját.

Majdnem éjfél tájban jött a kocsi. Közeliükben haladt el, s így a derengő holdvilág fényénél D. G.-t megismerték. A mint a kocsi elhaladt, azonnal lóra kaptak és megfelelő távolságban, hogy szem elől ne téveszessék, követték a kocsit egészen a község belsejéig. Itt észrevette Zeke őrmester, hogy nem a D. G. lakása felé, hanem a község tulsó vége felé, a hol a bérelt ház volt, haladtak a kocsival. A kocsin D. G.-n kívül még öten voltak.

Zeke őrmester tehát a laktanyába ment s lovaikat otthagya, társával a már ismert házhoz sietett, de utközben a község házában két községi közeget is vettek magukhoz.

Az említett házhoz érve, annak hátsó kerítetlen udvarába huzódtak meg és innen nézték végig, miként veszik le és szállítják a házba a rakaszt. A kocsi elment, de a kocsis csakhamar visszajött. Ezalatt Zeke és társai egészen megközelítették a házat, melyből — miután az ablaktáblák be voltak zárva — semmiféle világosság nem látszott. Kihallatszott azonban a rakasz felfeszítése és szétbontása alkalmával a deszkák recsegése.

A mint a kocsis, a ki egyik zinkostárs volt, belépett az utczaajtón, hirtelen elébe ugrottak s mielőtt az csak egy szót is szólhatott volna, megbilincseltek. Aztán kopogtattak az ajtón, inre a bentlevők, kik társukat várták, és semmi meglepetéstől nem tartottak, mindjárt kinyitották az ajtót.

— Árulás! — hangzott az ajtónyitó szava; mire a szobában a világosság kialudt. Menekülniök azonban nem lehetett, mert Zeke és társai már az ajtóban álltak. az ablakon pedig nem mehettek ki, mert vasrács volt rajta. Ezenél fogva Zeke őrmesternek a törvény nevében való felszólítására a lámpát meggyújtották, a szoba ajtaját kinyitották, mire a járőr tagjai az udvaron elfogott és a konyhában talált két egyénnel beléptek.

Ott állt előttök már akkor egy teljesen új sokszorosító (nyomdaszerű) gép, kiemelve a rakaszból, különféle festékanyagok, papír és lemezek.

A meglepett emberek aztán pár kérdésre beismerték, hogy D. G. kezdeményezése folytán — a felmutatott metszetek felhasználása mellett — 20 és 50 koronásokat akartak készíteni.

A járőr, az előtalált tárgyakat mind lefoglalta; az embereket pedig, kik közül három kecskeméti, kettő pedig más községbeli volt, D. G.-vel együtt elfogta.

A bíróság arra való tekintet el, hogy nevezettek még a kísérletnek is csak a kezdetén voltak, csakhamar mindannyit szabadon bocsátotta, annál is inkább, mert azt, hogy a már előbb forgalomba hozott 20 és 50 koronásokat ők készítették és hozták volna forgalomba, rájuk bizonyítani nem lehetett.

Az eredmény azonban így is megvolt, mert a hosszúság meghívás, puhatolás — tehát a megelőző szolgálat alapján és eredményeképp egy pénzhamisító szövetkezetet teljesen ártalmatlanná tett Zeke őrmester, mielőtt még az államnak vagy magánosoknak kárt okozhattak volna.

Ilyen és ehhez hasonló eredményeket ér el a csendőr, ha hivatását komolyan fogja fel és a megelőző szolgálatot a czéljuk megfelelően teljesíti.

Kitüntetett csendőraltiszték.

— Képekkel.

Kitüntetett altisztjeink feldisítéséről szóló tudósításunkat folytatván, a következőket adjuk közre:

Hegedűs János zentai járásőrmester, hosszu és kötelességű szolgálatai elismerésül és jutalmul, november 23-án vette át *Menkina János* százados szárnyparancsnok kezéből a Legfelsőbb kitüntetést: a koronás ezüst érdemkeresztet.

A feldisítés Ujvidéken, a honvédlaktanya udvarán, a *Kutsek József* ezredes által vezetett cs. és kir. tisztiküldöttség; a *Kleszky Ottó* alezredes, honvéd állomásparancsnok által vezetett honvéd tisztikar, a szárny tisztikara és mintegy 20 főnyi csendőrlégénység részvételével, szép ünnepség keretében történt meg. Az ünnepi beszédet *Menkina* százados mondotta. Szép szavakkal ismertette a kitüntetett altiszt érdemeit s mint követendő példát állította őt a jelenvoltak elé.

A nagy hatást keltő beszéd után a feldisítés, majd a diszszakasz tisztelgése folyt le, a mit aztán diszlakoma követett.

Hasonló ünnepélyes keretekben történt meg *Adorján János* székelykeresztúri járásőrmester feldisítése is december hó 2-án Segesvárott, a ki 20 évet meghaladó szolgálata alatt kifejtett eredményes működéséért és páratlan szorgalmáért kapta a Legfelsőbb kitüntetést.

A kitüntetett altiszt érdemeit petrovinai *Pekri József* százados szárnyparancsnok, gondolatokban gazdag beszédben méltatta. A feldisítés után a diszszakasz tisztelgett a kitüntetett előtt, mire az ünnepély véget ért.

Képeinkben bemutatjuk azokat a kitüntetetteket is, a kiknek arcképei a f. évi 50. számunkból a hely szüke miatt kimaradtak.

Humor a bűnben.

(Mulatságos históriák.)

(Szasszedte: Tábori Kornél.)

(Folytatás.)

Az élet nem szűnik meg a legpompásabb regényeket és boházatokat termelni s noha állítólag nincsen új a nap alatt, ez az esot — a mely egy válópar *Órán* megkicsináltatta a bírúkat — egészen új tárgyat hozhat színiállásra.

Adorján János járásörmester feldiszítése Segesvárt.

Nem a legelőkelőbb társaságból valók az eset hősei: a férj B. Antal lakatos, a felesége pedig szakácsnő volt egy O. R. nevű házaspárnál két évvel ezelőtt.

— Nem bírom tovább az asszonyt, — vallotta valósággal megtörtén a férj — ha el nem választanak tőle, megszököm a házból. Két évig türtem mellette, de most már elég!

Aztán elmondta, hogy miként történt a házasságkötés.

— Két évvel ezelőtt a Gyár-utózában voltam egy lakatosmester szolgálatában. Könnyelmű legény voltam, örökösen anyagi zavarokkal küzdve s egy napon elhatároztam, hogy segíteni fogok magamon bármiként is. A házban lakott az O. R. házaspár, a kiknek lakásán valami javítást kellett tennie az úr szekrényén, a melyben a pénztét tartja. Az az esztelen gondolatom támadt, hogy álkulcsot készítek a szekrényhez s meglestem, a mikor mindenki távozott hazulról. Akadálytalanul ment a dolog; bejutottam a szekrényig s éppen felnyitni készültem azt, a mikor váratlanul hazajött a szakácsnő. Képzelműtemet a rémületemet. Én, a ki mindig becsületos ember voltam, most tönkre voltam téve. Térdre vettem magam a szakácsnő előtt, hivatkoztam ifjú voltomra s ez hatott.

— Jól van, — mondta — nem árulom el senkinek... do egy feltétel alatt. Én már régóta szemmel tartom magát, tetszik nekem: vegyen el feleségül.

Nem kell magyaráznom, hogy megadtam magamat. Ha-nem ettől fogva pokollá lett az életem. A feleségem valóságos hárpia, folyton szidott, pénzt követelt solyemruhára meg borra. Ha aztán tiltakoztam, följelentéssel fenyegetőzött. Most már nem bírom tovább, — tört ki a szegény emberből az elkeseredés — ítéljenek el, ha muszáj, do válaszaszanak el ettől az asszonytól.

A bíróság meg is könyörült rajta.

Egy vidéki városban több rendbeli lopás és betörés miatt vontak felelőségre egy K. Jenő nevű embert, a ki olyan erkölcstilozóival védekezett, a melyet érdemes reprodukálói. Mindjárt a tárgyalás elején magát a tolvajok főnökének mondotta s azután így szólt:

— A birtok és tulajdon a kasztrendszer tartja fenn, a mi a társadalomra nézve káros. Hogy ezt a kaszturalmat megsemmisítsük, meg kell támadni a birtokot, ott és úgy, a mint lehet. Ezért lettem én tolvaj.

Az egyik károsult előadta, hogy nagyértékű takarékpénztári könyveket lopott tőle, mire az imposztor ezt kérdezte tőle:

— Mennyiért és hol vette azokat?

— 1200 koronáért a Központi Néptakarékpénztárban — volt a felelet.

— Látja, akkor a tolvaj nincs ebben a teremben — vágott vissza a tolvaj — a tolvajok azok voltak, a kik önnek a csalóbank álbetétes könyveit eladták. Nem értek egy szubatkát sem és kénytelen voltam valamennyit a tűzbe dobni.

Egy másik károsult azzal állt elő, hogy gyémánt ókszerket lopott tőle,

— Biztosítom a törvénytörő urakat, hogy a gyémántok titegéből valók voltak. És így én voltam az, a kit megcsaltak. Hogy lehet valaki olyan szamar, hogy üvegdarabokat vásárol gyémánt helyett?

A tanúk között volt egy pap is, a kit a törvénytörők meg akart hiteltetni. A tolvaj a bírósághoz fordult.

— Tiltakozom a meghiteltetés ellen! Csak nem teszik föl, hogy ez a tiszteletreméltó lelkész hazudott? Akkor minék a meghiteltetés?

Mint hogy azonban a formák ezt megkövetelték, a lelkész mégis meghiteltették, mire a tolvaj így szólt a lelkésznek:

— Nem ismeri azt a parancsot, hogy Isten nevét hiába ajkadra ne vedd? Vagy igazat mondott és akkor hiába ejtette ki Isten nevét, vagy hazudott és akkor hamisan esküdött.

Egy nri asszony előadta, hogy egy kétszáz koronás zsebkendőt lopott tőle a tolvaj.

— Kétszáz korona egy zsebkendőért? — kiáltott az — hisz ez merénylet a szegény néposztály ellen!

Igy válaszolt mindenre az egész tárgyalás alatt. S a bíróság, noha komolyságát alig tudta megőrizni, súlyos büntetést szabott ki a humoros tolvajra.

A budapesti államrendőrség nemrég köröző-levelet adott ki egy W. A. nevű ember ellen, a ki papi ruhába öltözve, kiülőzött francia dominikánus barátok adta ki magát s több magyar püspököt rászédett. W. Magyarországból Ausztriába szökött, s az osztrák püspököktől, — fólváltva, mint Franciaországból száműzött trappista, dominikánus, szent Ferenczrendi és kartbauzi barát-társai részére szintén nagyobb összegeket csalt ki.

A többi közt az olműzi herceg-érsokóél próbált szerencsét. Az érsek helyettese több kérdést intézett hozzá, a melyekre a barát nem tudott kielégítő választ adni. A mikor az érsek helyettese azt kérdezte tőle, hogy ki a generálisa, zavarba jött és dadogni kezdett.

Rogton rondórt hoztatta, a ki a barátot letartoztatta.

Hegedűs János járásörmester.

Balogh József járásörmester.

Kitüntetett csendőrtisztok.

Csalás büntette miatt most tartották meg ügyében a vég-tárgyalást. W. az olimiai bírósággal is el akarta hitetni, hogy ő csakugyan kiülőzött francia szerzetes s a mellett a doktori cím is megilleti, mert Buenos-Ayresben letette a jogi doktorátust.

— Tud ön latinul, — kérdezte tőle az elnök.

— Nem tudok — felelte zavartan a vádlott.

— Ha ön jogi doktorátust tett, akkor kell, hogy latinul is tudjon, hisz a Corpus Juris Romanorum latin nyelven van írva.

— Mi spanyol nyelven tanultak a buenoszaireszi jogi fakultácson nem tud senki latinul, felelte nagy derűtséget kelve a vádlott.

A bíróság a csalót tizenöt hónapi súlyos börtönrre ítélte a mintán ott kitöltötte büntetését, kiszolgáltatták a magyar hatóságoknak, a melyek ezintén elítélték.

*

Szegény ruházatú ifjú állított be csomaggal kezében egy ügyvéd lakására és a nagyságos úrral akart beszélni. Bevezették az ügyvédhez.

— Kérem, — mondta titokzatosan — ne tessék kérdezni, honnan, itt van egy üveg Mumm-pezség, odaadom egy forintért.

„Lopta” — gondolja magában az ügyvéd, de azért megveszi a Mummot. Este megiszszák. Valóban pompás, igazi Mumm.

Négy nap múlva smét megjelenik az ifjú.

— Nos, mi van? — kérdi az ügyvéd.

Az ifjú titokzatosan

— Pszt! Egy üveg Pommery!

— Az ára?

— Egy forint.

„Ezt is lopta” — gondolja az ügyvéd, de ezúttal is elmulasztja fordultatni magát a lelkiismeretével s megveszi a Pommeryt is egy forintért.

Este megiszszák; valóban pompás, igazi Pommery.

A következő héten már türelmetlenül várja az ügyvéd az ifjút. Az még is jelenik egy — puttonnyal.

— Nos?

Odaság neki:

— Ötven üveggel hoztam. Pommery.

— Ára?

— Ötven forint.

— Az ügyvéd lefizeti. Este kibontják az egyik üveget — czukrosviz van benne.

Kibontják a másodikat, harmadikat, aztán valamennyit — mindben víz van.

Ennyi az egész. Erkölcsestanulástot marékszámra lehetne levonni az esetből, de ezúttal maradjon el. Ellenben álljon itt az erkölcstelen tanulás: a szerény ifjú számadása:

Egy üveg Mumm került öt forintba, eladatott egy forintért. Veszteség négy forint. Egy üveg Pommery-veszteség szintén négy forint. Ez nyolcz forint.

— Ötven üveg szüretlen víznél nyereség: ötven forint. Tiszta haszon: negyvenkét forint.

Egyike az úgynevezett befektetéses családok legszebb eseteinek.

(Folyt. köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A községi bíró mint bűnsegéd.

Irta: Holdvilág József volt csendőrnavezető.

A csendőrség, különösen a szolgálatot teljesítő járőr legnagyobb támaszt vél találói a községelöljáróságban, legfőképpen a bíróban, kinél legtöbbször megfordul a vele gyakorta érintkezik. Nevezetesen pedig azért, mert a községelöljáróság is hivatva van a közbiztonsági szolgálat bizonyos részében való elvégzésére. Kötelessége a csendet és rendet fenntartani, a bűncselekmények elkövetését, ha csak lehetőségében áll, megakadályozni, elkövetett bűnesetekben pedig

jogosult, sőt köteles — addig is, míg a csendőrséget értesíti — a szükséges előnyomozatot megtenni.

A nyomozó járőr első sorban is a községelöljáróságra támaszkodik, tőle várja a legmegbízhatóbb tudósítást. Ebből kifolyólag nagy jelentőséggel bír, hogy a községelöljárósági tagok, különösen a bíró, megbízható egyének legyenek. Azonban tapasztalati tények bizonyítják, hogy nem minden községi bírója felel meg eme feletre fontos követelményeknek. Előfordul, hogy a községi bíró is tagja valamely bűnászövetkezettnek, vagy legalább beleártja magát a bűncselekményekbe.

Fontos tehát, hogy a csendőrség a községelöljárósági tagok, jelesen a bírók megbízhatósága felől teljesen tájékozódva legyen. Ezenélfogva mindaddig, míg teljesen ki nem ismerte emberét, senkinek se higgyen, mert gyakran csalódás követi a bizalmát. A következő eset éppen ezen tényt erősíti meg és azt hiszem nem végezké czéltalan munkát, ha okulás szempontjából megismertetem.

Lássuk magát az esetet.

1901. évi márczius hó 17-én G. községbe a kiskomáromi örs egy járőre megérkezvén, arról értesült, hogy Kis János ottani lakos magát rá ismeretlen tettesek feltörték s abból mintegy 8—10 mm. buzát elloptak. A járőr a nyomozást bevezette, de eredményre nem jutott.

Ez nem lehetett nagyon feltűnő, mert a járőrvezetőt csak kevés idővel előbb helyezték oda, a másodcsenlőr pedig rövid szolgálati idejénél fogva kellő tapasztalatokkal nem rendelkezett, helyi- és személyi ismerete pedig még egyiknek sem volt. Az eredménytelenséget azonban — mint azt Nemes József őrmester őrsparancsnok, ki a pótnyomozást azonnal bevezette s ennek során megállapította — éppen a járőr abbéli ismeretének hiánya idézte elő, hogy F. J. községi bíróban vakon bizott, ez pedig, mintán az egyik tettes az ő keresztfia volt, hogy azt megmenthesse a következményektől, szándékosan félrevezette a járőrt s a gyanút mindig olyanok terelte, a kiknek a cselekmény elkövetésében semmi részük sem volt. Ez idő alatt pedig a valódi tetteseknek sikerült a bűnjelöket elrejtetni és a szökésre való előkészületeket megtenni. Mikor aztán látták, hogy a pótnyomozó járőr rájuk deríti az esetet, megszöktek.

A bíró még a szökésben is segítségükre volt, amennyiben saját kocsiján szállította őket egy távolabbi vasutállomásra, hogy annál könnyebben menekülhessenek.

Mindez azonban csak gyanu maradt, mert az őrmesternek sem sikerült oly alapos bizonyítékokat találni, a melyek alapján a bírót feljelentette volna. De azért ez időtől kezdve a nyomozásoknál sohasem vették génybe, sőt egyenesen figyelemmel tartották.

Végre sikerült is egy njobb törvénytelen ségen rajta érni, mely aztán állásába is került.

Ugyanis 1901. év novemberében F. J. sz-i lakos, K. F. p-i lakostól egy darab vörösaszörű egy éves tinó borjút lopott, s elhajtotta D. L. g-i lakos ságorához. Ez a bíró, mint apósa közreműködésével a borjura járlatot váltott s ezzel az egy hét múlva levő sz-i országos vásárra felhajtotta, hogy eladja. Ez okozta vesztüket. Mert, ha tán vártak volna vele, míg a kedélyhangulatok lecsendesednek, akadály nélkül túladhattak volna rajta.

Az ügyben vett értesítés folytán, a kiskomáromi örs is bevezette a nyomozást. Nemes József őrmester, őrsparancsnok úgy intézkedett, hogy a járőrök a vásárra felhajtandó állatokat figyeljék meg, mert jól sejtette, hogy az illető a lopott tinót már ellátta jó járallal, tehát inkább a leírás után indult.

Az ő vidékéről nevezetesen két utvonalon lehetett az állatokat a sz-i vásárra felhajtani. A galamboki és a kiskomáromi utvonalon.

A galamboki utvonala éppen az őrsparancsnok maga került járőrtársával. A hajnali órákban több egyén marhákat hajtott, kikkel az ut portyázása közben az úgynevezett galamboki hidnál találkozott. Holdvilágos éjszaka lévén, az őrmester szemügyre vette az állatokat, többek közül egyre teljesen ráillett a lopott állat leírása. Igazolásra is szólította a tulajdonosát, ki magát kellőleg igazolta is. Azonban

Nemes őrmesternek gyanna volt a dolog a bővebben ntanna puhatolt Mikor pedig némi gyanút kovácsolt össze, előfogatót vett, P-ra bajtattott a lopott tinó tulajdonosához a azt magához véve, felbajtottak a z-i vásárra. De mire oda értek, már eladták a lopott, illetve gyanus tinót és sem az eladót, sem a megvásárlóját nem találták.

Később mégia sikerült nyomra akadni és egy sármelléki ember birtokában a tinót megtalálták. A káros a lopott tinót sajátjának ismerte fel és a további nyomozás folyamán sikerült a bíróra is ráderíteni a bűnösséget a mellett, hogy méltó büntetésben részesült, a hivatalától is megfosztották.

Az elmondott esettől az a tanulság, hogy a csendőr soha senkinek és semmi körülmények között ne higgyen és ne bizzék vakon senkiben, hanem a nyomozó közeg gyannját — nem az egyéni gyanút — mindenkiel szemben fenntartsa. Mert különben a túlságos hiszékenység könnyen kárára lehet.

HIREK.

Egy járőr meglövetése. Gere Sándor csendőr és Wittmann László próbacsendőrből állott karancssági őrsbeli járőrt november 8-án este 10 órakor a nógrád-megyei Piliny községben, hol aznap bucsu volt, portyázás közben, eddig ismeretlen tettes vadászfegyverből meglötte. A lövés következtében Gere csendőr nyolcz söréttől Wittmann próbacsendőr pedig három söréttől szenvedtek súlyos sérülést. A járőr meglövetése után, a lövés irányába futva, elfogott egy csendzavarásért három társával általuk kevésse meglövetésük előtt rendre utasított Ondrejka nevű ságufalusi bányász, a kit azonban alibiének kellő igazolása után a járőr ismét szabadon bocsátott. A járőr meglövetéséről, a község bírása által nyomban értesített karancssági őrsparancsnok egy csendőrrel éjjeli 1 órakor a helyszínére érkezve, a nyomozást bevezette, melyet a pilinyi viszonyokkal előbből ismerős Sindler Imre járásőrmester, ipolyenyéki járásparancsnok négy csendőrrel folytatott, de a tettes, annak daczára, hogy a nyomozás során megejtett házkutatások alkalmával 24 vadászatra alkalmas, adó alól elvont fegyvert találtatott és koboztatott el, mindeddig kideríthető nem volt. Gere csendőr a balassagyarmati közközbázba, Wittmann próbacsendőr pedig a budapesti honvéd helyőrségi kórházba szállították, a hol jelenleg is ápolás alatt állanak.

Katasztrófa egy bányában. A resiczabányai Dománia nevű kőszénbányában, december 16-án, hajnali két és három óra között a fejtés közben keletkezett széngáz felrobbant. A robbanás következtében 13 bányász meghalt, hét pedig megsebesült. A mentési munkálalatokat a resiczabányai csendőrőrs legényeége a bányagazgatóság utasítása szerint a robbanás után azonnal bevezette. A németbogsáni járásbíróóság vizsgálóbírója által, szakértők közbejöttével bevezetett vizsgálat során megállapították, hogy a robbanás okozta szerencsétlenségért felelősség senkit sem terhel. A katasztrófa áldozatai december 18-án eltemették, a sebesültek pedig a resiczabányai bányakórházban ápolatnak.

Ellenszegülés. Márk János dédabrisztrai lakos ellen fogannatosított karhatalmi kitelepités alkalmával, december 9-én, a karhatalmi segédletül kivezényelt Portik József és Szőke Dénes, dédai őrsbeli csendőrökből állott járőrnek, a kitelepitendő Márk két fia fejszével ellenszegült. A járőr az ellenszegülés letörésére saronyt basznált, minek következtében mind a két ellenszegülő súlyosan megsérült.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kizárólatot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati figyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézőkördéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

S. L. csendőr címz. űrsv. Felkérjük, hogy pontos címét velünk mielőbb közölje, hogy a «Megbízható lakó» című közleménynek tiszteletdíját megküldhessük.

P. J. cz. űrsv. Magas. Beküldött leírását nem közölhetjük, mert igen messze vezetne, ha minden hasonló ebbeli értesítést közlőnk.

Sorsjegyek nem nyertek: Erzébet szanatorium 4584—4610, L. G. Teke, Remény, Szalárdi őrs, Bíró cz. cz. űrsv. Alásópodsága, Krisztea, űrsvezető, Bokor őrmester Virava, Péter csendőr Gyergyóremete; sorsolási lapstrom végett forduljon a «Mercur» szerkesztőségéhez Budapest, IV., Váci-utca. 37.

F. őrmester. A Bielik-féle kézikönyv Várnay cégnél beszerezhető.

T. J. csendőr. Pehértemplom. Kérdései nem világosak. Tudnivágyó. 1., 2., 3. Olvassa el a kbbtkv. 61. §-át. 4. Sorsjegyre később. 5. Olvassa el lapunk f. évi 34. számában az «ainai őrs»-nek adott válasrunkat. 6. 500 koronától feljebb.

A. S. űrsvezető. Olvassa el lapunk f. évi 45. számában «Pro patria» alatt közöltek.

Tudakozódó. 1—4. Olvassa el lapunk f. évi 45. számában «Többnek» adott felvilágosításunkat. 5. Tárgytalan.

Jüngling. Olvassa el lapunk f. évi 47. számában «Több kérdészőkördőnek» adott felvilágosításunkat.

B. A. cz. űrsv. Kérdés: Kik értetendők az «unokatestvérek»-nél még közelebbi rokonok alatt? — Válasz: A nagybátya, nagynéne.

A. L. őrmester. 1. A f. évi 9237/eln. sz. honv. miniszteri rendelet elég világos, ha valamit nem ért, forduljon előjárójához; ha önnél mint őrsparancsnoknál egy ily egyén újbéli felvételre jelenkezik, úgy tegyen erről illetékes helyen jelentést. 2. Az értékre való tekintet nélkül lopás büntette. 3. A «Büntető novella» életbeléptetéséről lapunk hasábjain K. Nagy Sándor tollából elég kimerítő közlemény jelent meg; olvassa el s akkor tájékozódva lesz. 4. Némagyarosításához a keresztlevíl és a községi illetőségi bizonyítvány szükséges, ha a kérvényező kiskorú, akkor ezeken kívül még a szülői beleegyező nyilatkozat. 5. Még nincs határozott intézkedés.

H. J. csendőr. A kbbtkv. VII. fejezete ily esetekre nézve konkrét rendelkezéseket nem tartalmaz ugyan, de nézetünk szerint az a korcsmáros, a ki záróra után az ablakon át még bort mér ki, a kbbtkv. 74. §-ába ütköző közrend elleni kihágást követi el s feljelentendő.

Erdőőri szakiskola. (Kivonat a m. kir. földmiveltésügyi miniszter 1908. évi 66.420. sz. rendeletéből).

Magyarországban négy erdőőri szakiskola van és pedig: Görényzentimrén, Királyhalmán, Liptóújváron és Vadászerdőn. A tanfolyam minden év szeptember havában veszi kezdetét és két évig tart. A tanulók felvétele a szakiskolákba pályázat útján

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők-,
hygienikus gummijárók- és a betegápoláshoz szük-
séges eszközökről.

KELETI J. Orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17.

történik. A pályázó által sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényt minden év július hó 25-éig ahhoz a szakiskolához kell benyújtani, a melyben a pályázó felvételni kíván. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó melyik szakiskolánál kíván felvételt és hogy ellátását a szakiskolában saját költségére vagy az állam költségére kívánja-e, s végül, hogy kérvényére a válasz milyen cím alatt s hová (várnegyze, utolsó posta állomás) küldessék. A pályázatnak igazolnia kell a következőket: 1. anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a pályázat napjári évében a 17. évet meghaladja, de a 25. évet még el nem éri. (Kivételnek a Tanusítvány-nyal ellátott továbbcsolgáló katonai altisztek, a kik 25 éves korig folytathatnak felvételt). 2. Iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy legalább az elemi népiiskola hatodik (illetőleg valamely középiskola második osztályát) sikeresen elvégezte; 3. kincstári erdészeti, katonai vagy hatóságai orvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, erős, egészséges, edzett testalkattal s különösen jó látó, halló és beszélni képeséssel bír; 4. hatóság által kiállított bizonyítvány vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem, (főnyelges állományú katonáknál és csendőrnél ennek igazolása elegendő); 5. hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy kérvényének benyújtásáig kifoghatatlan magaviseletet tanusított; 6. a ki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbízottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart s mire terjed; 7. hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást űznek vagy űztek, továbbá, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőlen árva, illetőleg ha fenntartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának; 8. a ki saját költségén való ellátásra kíván felvételt, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal igazolni azt, hogy az érteke járó ellátási költséget évenként 330 (háromszázharmincz) koronát arra az időre, melyet a szakiskolánál tölt, szülője, gyámja, vagy más hozzátartozója, avagy saját maga, a szakiskola igazgatójának felévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizeti. — Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre, a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a magyar királyi földművelésügyi miniszter állapítja meg. A felvételre való kijelölésnél, illetőleg a felvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál elsőbbségben részesülnek: 1. első sorban azok, a kiknek iskolai előképzettségük nagyobb, 2. másodsorban azok, a kik máris valamely erdőgazdaságnál gyakorlati alkalmazásban vannak vagy voltak; 3. harmadsorban azok, a kik erdőgazdaságnál alkalmazottaknak vagy földműveseknek, erdő- vagy mezőgazdasági munkásoknak gyermekei. Azok közül, a kiknek felvételre való alkalmassága és érdemessége a jelzett szempontoktól véve egyenlő, elsőbbségben az részesül, a ki saját költségén való ellátásra kíván felvételt. A felvételre kijelöltek kötelesek annál a szakiskolánál, melyhez beosztottak, a szakiskola által velük közölt időben felvételi vizsgálatra jelentkezni. A felvételre jelentkezőket a szakiskola igazgatója első sorban orvosi vizsgálat alá véteti. A kit a szakiskola orvosa valamilyen ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben vagy hiányos testi szerkezettel talál: az felvételi vizsgára nem bocsátható. A felvételi vizsgát a szakiskola igazgatója a tanszemélyzettel együtt tartja meg. A felvételi vizsga annak szigorú megállapítására szolgál, hogy a jelentkező tényleg birtokában van-e legalább azoknak az ismereteknek, a melyek az elemi népiiskola VI., illetőleg a középiskola II. osztályára megállapított követelményeknek megfelelnek. A ki a felvételi vizsgát ki nem állja, felvételét a szakiskolába csak újabb pályázattal alkalmával kérheti. Azokat, a kik a felvételi vizsgát sikeresen leteszik s a szabályzat egyéb feltételeinek is megfelelnek, az igazgató a szakiskolába befogadja s a szakiskolai tanulók

törzskönyvébe bevezetheti. A szakiskolába való belépés alkalmával minden tanuló köteles új állapotban magával vinni: 6 inget, 6 alsó nadrágot, 10 zsebkendőt, 10 pár kapezát vagy harisnyát, 1 pár erdőjárásra alkalmas erős bagaria csizmát. A tanulók egyéb ruházatáról, valamint szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülömben a tanulóknak lakással és élelmezéssel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulóért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére a szakiskola gondoskodik; de viazont a szakiskola helyiséginek, berendezésének és felszerelésének rendben tartása és tisztogatása a tanulók kötelezettségét képezi. Az állami ellátás ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az abban részesülő tanuló a szakiskola tanfolyamát tényleg sikeresen végezzék. Ehhez képest az iskolában állami ellátás mellett felvett tanuló — végleges befogadását megelőzőleg — királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal biztosítani tartozik azt, hogy a mennyiben a szakiskolából a két évi tanfolyam bevégezése előtt önként kilépne, vagy saját hibájából kifolyólag elbocsátatnák, abban az esetben érte a szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja, vagy más hozzátartozója a szakiskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti. Ez alól a kötelezettség alól csak azok menthetők fel, a kik hitelesen igazolják, hogy az ellátási költség megtérítéséről egyáltalán nem gondoskodhatnak. — Az elméleti és gyakorlati oktatás anyaga a következő: 1. Magyar helyesírás és nyelvhasználat; irodai és számadási ügyvitel. 2. Szépirás és rajzgyakorlat. 3. Elméleti és alkalmazott mennyiségtan. 4. Természettudományi alapismeretek. 5. Politikai földrajz és történelem. 6. Erdőművelés. 7. Erdővédelem. 8. Erdőhasználat. 9. Vadtenyésztés, vadászat, fegyverhasználat. 10. Legelőgazdálkodás. 11. Kisgazdaságok berendezése és kezelése. 12. Törvények és rendeletek, közigazgatás. 13. Mezőgazdaság (mező- és rétművelés, kertészet, gyümölcs-tenyésztés, méhészet, halászat). 14. Házipar. 15. Egészségtan, első segélynyújtás, egészségügyi testgyakorlás. —

Magánután készülnék. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium 1880. évi 25347. számú intézkedésével kiadott utasítás 2. §-s értelmében: «erdőőri szakvizsga letételére bocsáthatnak mindazok, kik az elemi népiiskolát elvégezték, illetőleg írni, olvasni és négy közönséges száművelet szerint számolni tudnak s azt, valamint azt, hogy legalább három évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, hitelesen igazolni tudják, feddhetlen magaviseletűek és 20-ik életévüket betöltötték.» Az erdőőri szakvizsgára való bocsátás iránti folyamodványhoz csatolandó: 1. keresztlevél, 2. iskolai bizonyítvány, 3. erkölcsi bizonyítvány, 4. a felletes hatóság, esetleg az erdőbiztos részéről kiállítandó szolgálati bizonyítvány, melyből a szakadatlanul eltöltött szolgálati idő pontosan megállapítható. A hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványt, ahhoz a kir. erdőfelügyelőséghez kell benyújtani, a melynek székhelyén a vizsgázó a vizsgát letenni kívánja. A pályázati időt évről-évre a földművelésügyi m. kir. miniszterium állapítja meg. Tananyag: «Az erdőőri vagy az erdőészeti Egyesületnél Budapestén). — A kincstárnál alkalmazott erdőőrök (erdőaltisztek) kezdő fizetése évi 700 k., a mely 5-5 évenként egész a 15. szolgálati év befejezéséig emelkedik és akkor a legmagasabb fizetési fokot, az 1300 koronát éri el. Ezenkívül vannak mellékilletmények, mint pl. lakás, tüzelő stb. Az erdőészeti altisztek nyugdíját, az 1885. évi XI. tcz. 27. §-a szabályozza, mely szerint részükre a 10-20 szolgálati év után beszámítható illetmények egy negyede, 20-30 évig kétnegyede, 30-40 évig háromnegyede és 40 éven felül pedig négy negyede, vagyis a beszámítható illetmények teljes összege ítéltetik oda.

Brucker Győző Nándor és Társa
órák, ékszerész. **GYÖR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzéket. Kedvező feltételek. — Feltétlenül tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 30-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Holek László¹ és

Tyll László,² a m. kir. II., továbbá

Dobos Gyula,³ a m. kir. IV. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett őrnagyoknak, a saját kérelmekre megőjtett felülvizsgálat eredménye alapján, *mind jelenleg szolgálattételeknek, egy év tartamára várárkózsági illetékekkel való szabadsgólosát legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.*

Várakozási illetékekkel való szabadsgólos napja: 1909. január 1.

¹ Választott lakhelye: Szeged.

² " " Budapest.

³ " " Kassa.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi december hó 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Somlyó *Szilágyi* Ödön, a m. kir. VIII. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett őrnagynak saját kérelmére egy év tartamára várárkózsági illetékekkel való szabadsgólosát legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Várakozási illetékekkel való szabadsgólos napja: 1909. január 1.

Választott lakhelye: Debreczen.

Athelyeztetettek:

1908. évi december hó 16-ával:

Baranyi Ferencz, VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, nagykarolyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerületbe Lugosra a 2-ik szakaszhoz;

Mész Henrik, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, szekszárdi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerületbe Nagykarolyba;

Soltész Sándor, V. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, turócszentmártoni szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. sz. csendőrkerülethez Szekszárdra;

Martin Imre, III. sz. csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben az V. számú csendőrkerülethez Turócszentmártonba.

Krausz Jenő, VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, gyulai szakaszparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerületbe, a desi I. sz. szakaszhoz és

Gárb Gyula, VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben, a VIII. számú csendőrkerületbe: Gyulára.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Ferenz Sándor csendőr ez. őrsvezető, mert a Bács-Bodrog vármegye Csonoplya községben folyó évi október hó 13-án dühöngött tüzvész alkalmával a vagyonmentes körül kiváló terekenységgel működött, helyes és erélyes intézkedésével a nagyobb veszélynek elejét vette.

Fajl Jakab járásörmester, mert a folyó évi szeptember hó 3-án Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye Kunhegyes községben lakásán meggyilkolva talált özvegy Peistek Sándorné született Ladi Rozália gyilkosát igen nehéz körülmények között, szakértelemmel párosult ügyes és leleményes nyomozás során kiderítette és az igazságot szolgáltatás kezébe juttatta.

G. Urbán Ignác ez. örmester, mert a tassi örskörletben a múlt és folyó évek folyamán 1250 kor. kárértékben előfordult különféle lopások tettéseit 215^{1/2} óráig tartott igen fárasztó, ügyes, körültekintő és leleményes nyomozás során kiderítette és az egész vidéket rétegében tartott tolvajszerkezetet az igazságszolgáltatásnak átadta.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Kovács* József csendőr, mert a tassi örskörletben a múlt és folyó évek folyamán 1250 korona kárértékben előfordult különféle lopások tettéseinek 215^{1/2} óráig tartott kinyomozásánál és a tettések elfogásánál járőrvezetőjét hathatósan támogatta.

Viola Márton, *Novák* István járásörmester, *Stolz* József, *Lázár* Kálmán örmester, *Somogyi* Géza és *Lázár* János ez. örmesterek, *Bürger* Mátyas őrsvezető, *Thoma* Márton, *Juhos* Karoly, *Nyikusz* Mihály, *Hunecz* Gergely ez. őrsvezetők, *Schabek* Márton, *Némédi* Bálint, *Bokor* Bertalan, *Nagy* Péter, *Barkóczy* János, *Szűcs* Lajos, *Orosz* György és *Pálker* András csendőr ez. őrsvezetők, *Erdei* István és *Regedus* Mihály csendőrök, mert a folyó évi szeptember hónap Magyarországon nyugati részén lefolyt nagy hadgyakorlatoknál mint kirendelt tabori csendőrök odaadó sikerrel működtek.

Lehel Adam ez. örmester, *Parlax* József és *Szűcs* László csendőrök, valamint *Czéh* József próbacsendőrként, mert a folyó évi július hó 8-án éjjel Karó Ferencz szabadska-ludaspusztán lakosul kiűtött tűz alkalmával a tüzoltás és vagyonmentésnél gyors és észszerű intézkedésekkel a nagyobb veszélynek es kárnak elejét vették.

Pénzbeli megjutalmazás.

Szavnyi Ferencz, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli örmesternek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működésért a m. kir. belügyminiszter ur folyó évi november hó 12-én kelt 132,628 V-b. számú rendeletével 100 korona pénzbeli jutalmat adományozott.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak.

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Pap János őrsvezető, 1908 nov. 21-én, *Pálgye Ágoston* címz. őrsvezető, 1908 november 22-én és *Papp János* IV. cz. őrsvezető, 1908 nov. 20-án.

Házasságra lépett:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Erdely István cz. őrsvezető, *Nagy Mária* Vilmával, 1908 nov. 14-én, Brassóban.

PÁLYAZATOK.

Egy hivataloszolgai állás a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona, esetleg természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elnökéhez 1909. évi január hó 17-ig.

Egy iskolaszolgai állás a petrozsényi m. kir. állami fogornádiumnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Törvényszerű lakpénz, illetőleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgalat. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz címzett kérvények a fenti gimnázium igazgatóságához 1909. január 15-ig.

Egy hivataloszolgai állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez (V. Alkotmány-u. 14.) 1909. évi jan. hó 5-ig.

Egy gépészi állás a budapesti m. kir. tud. egyetem II. sz. chemiai intézeténél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kazánfűtő és gépkezelői vizsga és gyakorlat. Dynamogépkezelői bizonyítvány. Próbaszolgalat. Kérvények a Rector Magnificushoz szívesen, az egyetem rectori hivatalához 1909. évi január hó 7-ig.

Ugyanott egy szolgai állás. Kezdi fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Annak igazolása, hogy pályázó tudományos laboratoriumban már dolgozott. Próbaszolgalat. A Rector Magnificushoz címzett kérvények az egyetem rectori hivatalához 1909. évi január 7-ig.

Egy gépkezelői kapusi állás a budapesti kir. magyar tudományegyetem fogászati intézeténél. Kezdi fizetés pótlékkal 1000 kor. Természetbeni lakás. Ruhailletmény 200 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Gyakorlati jártasság. Próbaszolgalat.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél:
 Egy hivataloszolgai,
 három vonatfékezői,
 két váltókezelői,
 öt pályaoi állás.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségénél:
 Öt hivataloszolgai,
 hat állomásmálházói,
 négy vonatfékezői,
 hat váltókezelői,
 öt pályaoi állás.

Fizetés 300 korona: a pályaoi állásnál 1000 korona. Valamennyi állásnál 150—300 korona lakbér és természetbeni egyenruházat. A vonatfékezői állással ezenkívül kilométerpénz jár.

Minden állások a végleges kinevezés elnyeréséig megfelelő napibérrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgalat.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél:

Egy pályafelvigyázói,
 három kalauzi állás.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségénél:

Tizenkét állomásfelvigyázói,
 négy raktárnoki állás,
 öt kalauzi állás.

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—300 korona. Természetbeni egyenruházat. A kalauzi állással ezenkívül kilométerpénz és utazási órapénz jár. A végleges kinevezés elnyeréséig megfelelő napibérrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. A zágrábi üzletvezetőségénél a horvát nyelv ismerete is. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ily végzettség hiányában vésni alijesti képesítő vizsga. Hat havi — az állomásfelvigyázói állásához tíz havi, a pályafelvigyázói állásához pedig 11 havi próbaszolgalat.

Kérvények a m. kir. államvasutak illető üzletvezetőségéhez 1909. évi január 10-ig.

Két szolgai állás a kecsythelyi gazdasági akadémiánál. Fizetés 600 korona és pótlék. Természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgalat. A m. kir. földművelésügyi miniszterhez címzett kérvények a kecsythelyi gazdasági akadémia igazgatóságához 1909. évi január hó 15-ig.

Egy irnoki állás a mohácsi kir. járásbíróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a pécsi királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi január hó 3-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
 — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

A közelgő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából mint ajándéktárgyat ajánljuk a raktárunkon levő különféle képes és ifjúsági iratokat, diszkötésű műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. **Tüzben aranyozott jubileumi keresztek és hozzávaló szalagok** kaphatók raktárunkon.